

ARON bvba
Archeologisch Projectbureau

RAPPORT 250

Archeologisch onderzoek aan de Berg te Balen

Onderzoek uitgevoerd in opdracht van Ginf bvba

Inge Van de Staey & Petra Driesen
September 2015

ARON-RAPPORT 250

ARCHEOLOGISCHE OPGRAVING AAN DE BERG TE BALEN

ONDERZOEK UITGEVOERD IN OPDRACHT VAN GINF BVBA

Inge Van de Staey en Petra Driesen

Tongeren
2015

Opgraving ☒		Prospectie ☐	
Vergunningsnummer:	2015/373		
Naam aanvrager:	Inge Van de Staey		
Naam site:	Balen, Berg		

Colofon

ARON rapport 250 – Archeologische opgraving aan de Berg te Balen. Onderzoek uitgevoerd in opdracht van Ginf bvba

Opdrachtgever:	Ginf bvba
Projectleiding:	Petra Driesen
Uitvoering veldwerk:	Inge Van de Staey, Daan Celis, Gabriella Kaszas
Auteurs:	Inge Van de Staey en Petra Driesen
Bijdragen:	/
Foto's en tekeningen:	ARON bvba (tenzij anders vermeld)
Wettelijk depot:	D/2015/12.651/33

*Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken op info@aron-online.be
Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van ARON bvba mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van web-publicatie, druk, fotocopie, microfilm of op welke andere wijze ook.*

ARON bvba

Archeologisch Projectbureau
Neremweg 110
3700 Tongeren
www.aron-online.be
info@aron-online.be
tel/fax: 012/22.50.25

Inhoudstafel

Inleiding	1
1. Het onderzoeksgebied.....	1
1.1 Algemene situering.....	1
1.2 Historische achtergrond.....	3
1.3 Vroeger archeologisch onderzoek.....	4
2. Het archeologisch onderzoek.....	5
2.1 Doelstelling.....	5
2.2 Verloop.....	5
2.3 Methodiek.....	6
3. Onderzoeksresultaten.....	6
3.1 Bodemopbouw en gaafheid van het terrein.....	6
3.2 De archeologische sporen en vondsten.....	7
3.2.1 Sporen uit de ijzertijd.....	9
3.2.1.1 <i>De bijgebouwen</i>	9
<i>A. De vierpostenspiekers</i>	9
<i>B. De zespostenspiekers</i>	11
<i>C. Een zesde spieker?</i>	12
<i>D. Een zevende bijgebouw?</i>	14
3.2.1.2 <i>Losse (paal)kuilen</i>	15
3.2.1.2 <i>Interpretatie van de ijzertijdsporen</i>	16
3.2.2 (Post)middeleeuwse sporen.....	17
Conclusie en aanbevelingen.....	18

Bibliografie

Bijlagen

- Bijlage 1: Administratieve gegevens
- Bijlage 2: Lijst met afkortingen
- Bijlage 3: Tijdstabel
- Bijlage 4: Sporenlijst
- Bijlage 5: Vondstenlijst
- Bijlage 6: Fotolijst
- Bijlage 7: Overzichtsplan
- Bijlage 8: Coupes
- Bijlage 9: Vergunningen

Inleiding

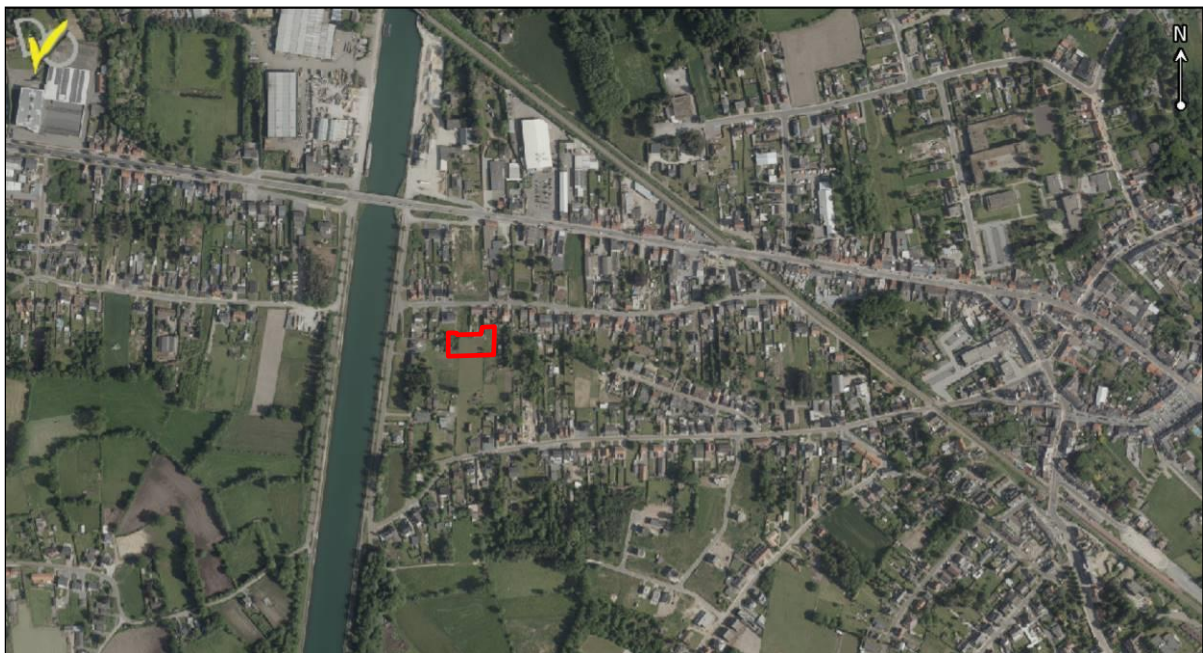
Naar aanleiding van een geplande verkaveling aan de Berg te Balen, adviseerde *Onroerend Erfgoed* een prospectie met ingreep in de bodem. Dit onderzoek, dat in juli 2015 door Aron bvba uitgevoerd werd in opdracht van Ginf bvba, toonde voor het onderzoeksgebied de aanwezigheid aan van sporen uit de late bronstijd – ijzertijd, volle middeleeuwen en de late middeleeuwen – moderne tijd. Gezien de sporen uit de late bronstijd – ijzertijd, die geconcentreerd in de noordelijke hoek van de toekomstige verkaveling voorkwamen en waarin de plattegronden van twee spiekers en een grotere constructie te herkennen waren, bleken deel uit te maken van een woonerf drong een vervolgonderzoek voor deze zone (opp. 1900 m²) zich op.

Het voorliggende rapport behandelt de resultaten van dit vervolgonderzoek dat begin september 2015 door Aron bvba werd uitgevoerd en dat in totaal zes, mogelijk zeven plattegronden opleverde die in de vroege tot midden ijzertijd te dateren zijn. Het betreft onder meer vijf, mogelijk zes spiekers en één onbepaald gebouw, dat een bijgebouw zou kunnen zijn of misschien zelfs een woonstalhuis.

1. Het onderzoeksgebied

1. 1. Algemene situering

Afb. 2: Kleurenorthofoto met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood). Schaal 1:5000 (Bron: AGIV).

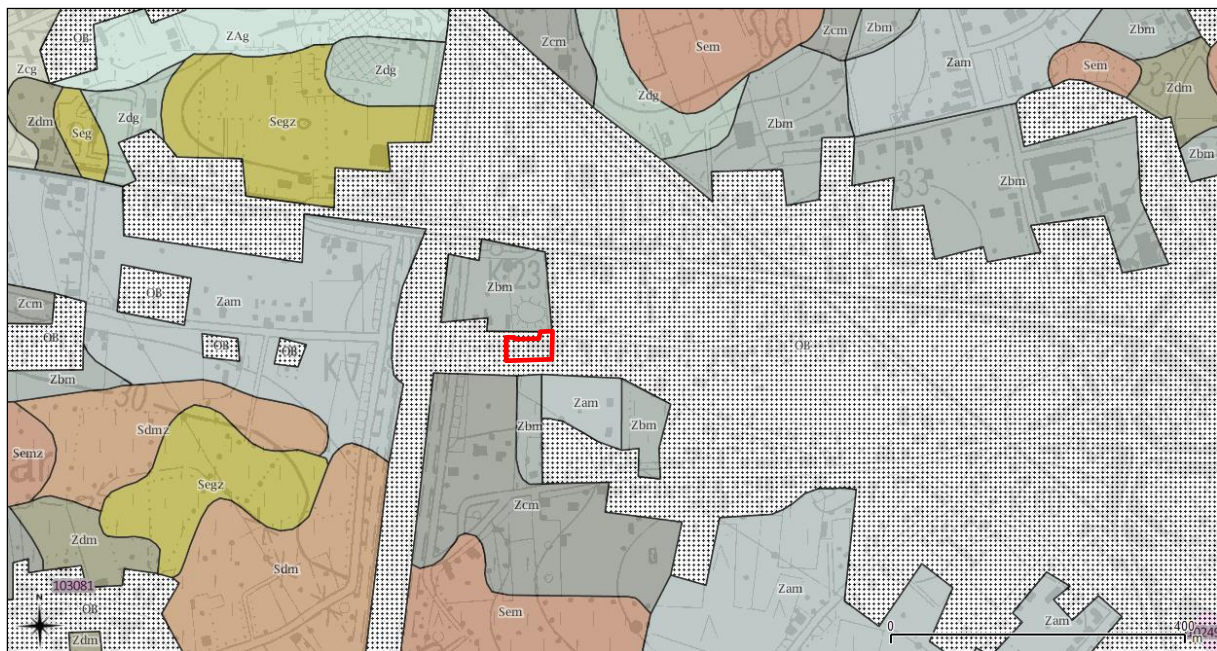
Het onderzoeksterrein situeert zich 700 m ten westen van het centrum van Balen en wordt ingesloten door huizen en tuinen langs de wegen Berg en Oude Molsebaan. Het te verkavelen terrein beslaat een totale oppervlakte van ca. 9600 m². De tijdens dit onderzoek te onderzoeken zone heeft een oppervlakte van ca. 1900 m² en is gekend onder de kadastrale referentie: Balen, Afd. 1, Sect. A, percelen 1007e, 1006c en 1005t (Afb. 2).

Het kanaal Dessel-Kwaadmechelen situeert zich net ten westen van het terrein. Dit kanaal verbindt het Albertkanaal te Kwaadmechelen met het kanalenkruispunt te Dessel, waar het aansluiting geeft met de

Kempense kanalen Bocholt-Herentals en Dessel-Turnhout-Schoten. Ten zuiden, op ca. 2,5 km van het onderzoeksterrein, stroomt de Grote Nete. De Molse Nete vloeit 1,8 km ten noorden van het terrein.

Het onderzoeksterrein behoort tot het *glacis van Beringen-Diepenbeek*, een licht hellende vlakte die de overgang vormt tussen het Kempisch plateau en een lager gelegen brede depressie.¹ Het terrein is gelegen op de zuidelijke flank van deze *glacis* en daalt van ca. 32,8 in het noordoosten tot ca. 32,0 m TAW in het zuidwesten.

Geografisch gezien behoort het onderzoeksgebied tot de Zandstreek (Kempen). Het moedermateriaal waarin de bodem tot ontwikkeling is gekomen, bestaat in deze streek uit dekzanden die tijdens de laatste ijstijd door sterke noordenwinden werden afgezet.² Twee verschillende bodems komen volgens de bodemkaart in het onderzoeksgebied voor. Het betreft enerzijds een door bebouwing vergraven bodem die aan de noordzijde van het onderzoeksgebied gelegen is (*Afb.3, OB*) en anderzijds een zeer droge tot matig droge zandbodem met een dikke antropogene humus A-horizont die over het resterende deel van het terrein aanwezig is (*Afb.3, Zam, Zbm, Zcm*). Hoewel een dikke antropogene humus A-horizont het resultaat kan zijn van verschillende beheersprocessen³, is deze ter hoogte van het onderzoeksgebied – althans zo blijkt uit het vooronderzoek⁴ – ontstaan door een bemesting van het terrein door middel van plaggen die afgestoken werden op heidegronden, beemden of weides en die gebruikt werden als strooisel in de stallen. In deze stallen stapelde deze zich, samen met de mest, op tot een dikke laag, die vervolgens werd uitgestrooid en ingewerkt op de akkers. Gezien deze plaggen niet uitsluitend uit organisch materiaal bestonden, hoogde het akkerland geleidelijk op. In het plaggendek dat ter hoogte van huidige onderzoeksgebied zo'n 40 tot 80 cm dik was, konden tijdens het vooronderzoek twee verschillende lagen onderscheiden worden. Als gevolg van het gebruik van deze bemestingstechniek bleek tevens de oorspronkelijke bodem, een podsol, zo goed als volledig vergraven te zijn. Daarnaast zorgde het aanbrengen van de plaggen voor een lichte afvlakking van het landschap dat vandaag de dag nog steeds een weinig in zuidelijke richting afhelt.

Afb. 3: Topografische kaart met overlap van de bodemkaart en aanduiding van het onderzoeksgebied (rood). Schaal 1:5000 (Bron: Geopunt/QGIS).

¹ Beerten K. (2006): 23.

² Beerten K. (2006): 24.

³ Langohr R. (2001) : 115.

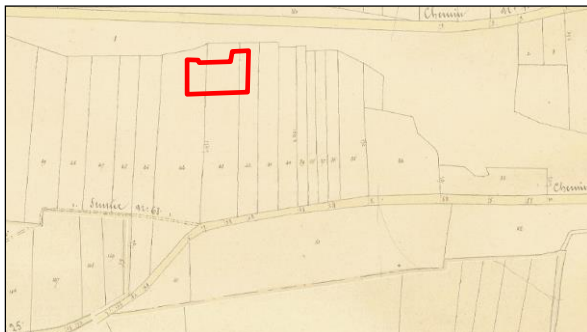
⁴ Van de Staey I. en Driesen P. (2015).

1.2 Historische achtergrond⁵

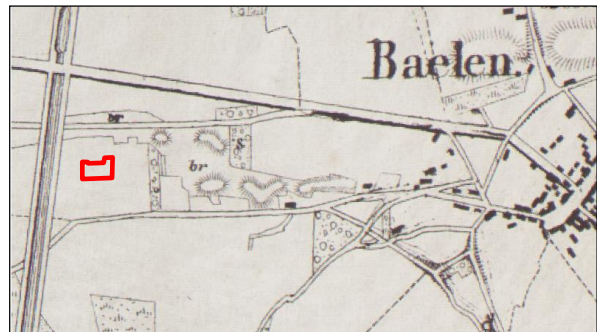
De oudste vermelding van Balen, als "Baenle" in de betekenis van 'plaats aan een baan', dateert uit de 13de eeuw. Balen was lange tijd eigendom van de abdij van Corbie en als dusdanig één van de voogdijdorpen Mol-Balen-Dessel. Volgens een 16de-eeuwse kroniek schonk Adelhard of Adelardus, kleinzoon van Karel Martel het hem toebehorende domein Mol-Balen-Dessel in 774 aan de benedictijnenabdij van Corbie nabij Amiens (Frankrijk). De historische documenten die deze bewering kunnen staven klimmen voorlopig slechts op tot 1173. Een voogd behartigde alle belangen van de abdij, althans tot 1248 toen de hoge heerlijkheid overging op de hertogen van Brabant. Vanuit strategisch oogpunt was deze voogdij zeer belangrijk gezien haar ligging op de grens met het Prinsbisdom Luik en Holland. De abdij van Corbie verkocht in 1559 het grondheerlijk bezit aan Godfried van Bocholtz. Latere eigenaars waren de families van Hoensbroeck, de Renesse, d' Isendoorn à Blois en von Fürstenberg. Tijdens de Franse Revolutie hield de Voogdij Mol-Balen-Dessel op te bestaan en werden de drie gemeenten gescheiden.⁶ Op de *Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden*, opgenomen op initiatief van graaf de Ferraris (1771-1778) (Afb. 4), is het stratenpatroon rondom het onderzoeksterrein reeds vrij goed uitgebouwd. De wegen Berg en Oude Melsebaan zijn duidelijk te herkennen. Het terrein is onbebouwd en wordt door akkerland ingenomen. Op de *Atlas der Buurtwegen* (1845) (Afb. 5) is het onderzoeksgebied onbebouwd en bestaat het uit meerdere langwerpige, N-Z georiënteerde percelen. Ook op de *Vandermaelenkaart* omstreeks 1853 (Afb. 6) is het terrein onbebouwd. Het kanaal Dessel-Kwaadmechelen dat in het midden van de 19de eeuw werd aangelegd, is op deze kaart ten westen van het terrein aangeduid. Ten oosten van het terrein komen enkele landduinen voor.

Afb. 4: Detail uit de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden met vermoedelijke situering van het onderzoeksgebied (rood). (Bron: geopunt.be).

Afb. 5: Detail uit de Atlas van de Buurtwegen (1845) met situering van het onderzoeksterrein (rood). (Bron: Geopunt).

Afb. 6: Detail uit de Vandermaelenkaart (ca. 1850) met situering van het onderzoeksterrein (rood). (Bron: Geopunt).

⁵ Overgenomen van Van de Staey I. en Driesen P. (2015): 3-4.

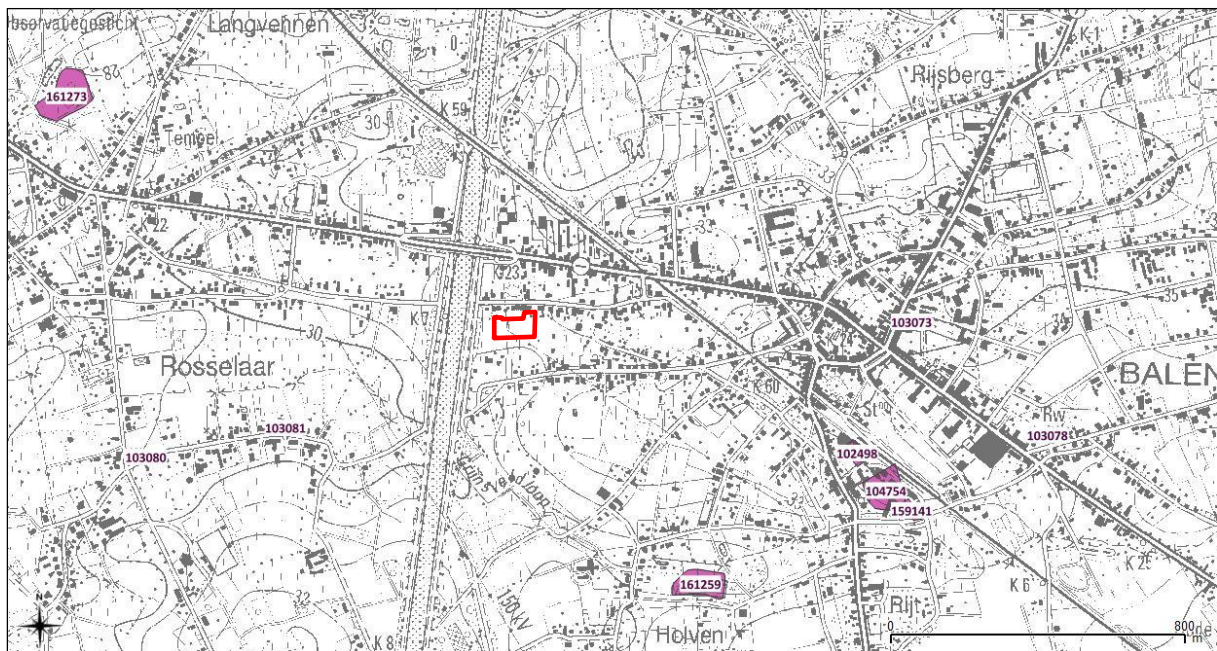
⁶ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/dibe/geheel/21745>

1.3 Vroeger archeologisch onderzoek

Op 7 en 8 juli 2015 werd door Aron bvba een vooronderzoek op het terrein uitgevoerd.⁷ Daarbij werden dertien N-Z georiënteerde proefsleuven en twee kijkvensters aangelegd. Dit onderzoek toonde voor het onderzoeksgebied de aanwezigheid aan van sporen uit de late bronstijd – ijzertijd, volle middeleeuwen en de late middeleeuwen – moderne tijd. Van één spoor was de ouderdom niet bekend. De sporen uit de late bronstijd – ijzertijd maken deel uit van een woonerf en kwamen geconcentreerd voor in het noordelijk deel van het onderzoeksgebied, meer bepaald ter hoogte van de bouwloten 16 en 18. De sporen uit de volle middeleeuwen kwamen voor in het zuidelijke deel (wegenis) van het onderzoeksgebied. Van deze sporen, uitsluitend kuilen, is de functie niet gekend. Het couperen van deze sporen leverde geen bijkomende informatie op.

In het centrum van Balen bevindt de Sint-Andrieskerk zich ter hoogte van **CAI 103073**. Meer in zuidelijke richting hiervan werd bij de bouw van een kinderopvangcentrum aan de Veststraat een paalkuil van onbekende ouderdom aangetroffen. In dezelfde straat bevindt zich een laathof⁸ (**CAI 104754**), gebouwd in 1633 en tot 1900 als pastorie gebruikt. De gracht (**CAI 159141**) die bij een archeologische werfbegeleiding in 2011 werd aangetroffen moet een onderdeel van dit laathof geweest zijn.

CAI 161259 geeft de locatie van de schans van Reit (Rijt) aan. Ook ter hoogte van **CAI 161273**, ca. 1.8 km ten noordwesten van het onderzoeksterrein bevond zich een schans (de Tenderlo schans). **CAI 103080**, ca. 630 m ten westen van het onderzoeksterrein geeft de St.-Luciakapel weer, een kapel uit de nieuwe tijd met een houten veldkapel van 1641 als voorloper. **CAI 103081** ligt 350 m verder westwaarts en duidt een hoeve uit de nieuwe tijd aan (hoeve Peeters).

Afb. 7. Detail uit de Centrale Archeologische Inventaris met aanduiding van de omliggende vindplaatsen en het projectgebied (rood). Schaal 1:10.000 (Bron: CAI/Q GIS).

⁷ Van de Staey I. en Driesen P. (2015): 7.

⁸ Een lagere rechtbank gebonden aan een heerlijkheid (Bron CAI 159141).

2. Het archeologisch onderzoek

2.1 Doelstelling

Het doel van de archeologische opgraving bestond in het registeren van de sporen die in het noordelijke deel van de toekomstige verkaveling (1900 m²) aanwezig waren en waarvoor een behoud *in situ* niet mogelijk bleek te zijn.

Tijdens dit onderzoek diende volgende onderzoeksvragen beantwoord te worden:

Landschappelijk kader:

- Hoe was de oorspronkelijke (natuurlijke) bodemopbouw?
- Hoe zag het a-biotische landschap (geomorfologie en bodem) er ten tijde van de verschillende bewonings- en gebruiksfasen uit?
- Wat is de aard, diepteligging, kwaliteit en ruimtelijke omvang (horizontaal en verticaal) van de archeologische site?
- Wanneer is het plaggendek opgeworpen, zijn er verschillende fasen van ophoging waarneembaar?
- Welke invloed heeft het opbrengen van de plaggen gehad op het onderliggende bodemarchief? Zijn er sporen van bewerking van de bodem alvorens het plaggendek is opgebracht?
- In welke mate is de bewaringstoestand van de vindplaats aangetast en welke processen zijn hiervoor verantwoordelijk?

Nederzetting:

- Wat is de omvang en de begrenzing van de nederzetting?
- Wat is de aard van vindplaats?
- Wat is de datering van de vindplaats en is er sprake van een fasering?
- Wat is de ruimtelijke inrichting (erven) van het nederzettingsterrein, eventueel in verschillende fasen?
- In hoeverre kunnen er gebouwplattegronden worden herkend en kunnen er uitspraken worden gedaan met betrekking tot de typen plattegronden en functionele en constructieve aspecten van de gebouwen? Is er sprake van herstelfasen? Zijn er aanwijzingen voor interne organisatie binnen de gebouwen?

Materiële cultuur:

- Tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren de vondsten, wat is de vondstdichtheid en de conserveringsgraad?
- Welke typologische ontwikkeling maakte het aardewerk door in de aangetroffen fasen? In hoeverre zijn (chrono)typologieën met betrekking tot aardewerk en andere materiaalcategorieën uit aangrenzende regio's toepasbaar? Welke overeenkomsten en welke verschillen zijn aanwijsbaar?
- Was er sprake van herkenbare culturele invloeden en uitwisseling van producten vanuit andere gebieden? En zo ja: van waar en welke invloeden? Zijn er ook aanwijzingen voor de oorzaak van deze culturele invloeden (handel, sociaal, politiek, ...)?
- Is dit door middel van gericht specialistisch onderzoek, bijvoorbeeld onderzoek naar aardewerkbaksels, aan te tonen?

Aanbevelingen:

- Welke conserveringsmaatregelen moeten genomen worden om een goede bewaring en toekomstig onderzoek te garanderen?
- Strekt de site zich nog uit naar de aanpalende percelen die niet tot het project behoren?

2.2 Verloop

Voorafgaandelijk aan het onderzoek werd op naam van *Inge Van de Staey* een vergunning voor het uitvoeren van een archeologische opgraving aangevraagd bij het *Agentschap Onroerend Erfgoed*. Deze vergunning werd

afgeleverd onder het dossiernummer 2015/373. De vergunning voor het gebruik van een metaaldetector werd afgeleverd onder dossiernummer 2015/373(2) en stond tevens op naam van *Inge Van de Staey*.⁹

Het onderzoek, in opdracht van projectontwikkelaar *Ginf bvba*, stond onder leiding van project-verantwoordelijke *Petra Driesen* en werd van 1 september tot en met 7 september 2015 uitgevoerd door *Inge Van de Staey*, *Daan Celis* en *Gabriella Kaszas*. *Grondwerken Marco Kenis* stond in voor de graafwerken en *ARON bvba (Joris Steegmans)* voor de digitale opmeting van de sporen en de aangelegde werkput. *Alde Verhaert* bracht vanuit haar functie van erfgoedconsulente een bezoek aan het terrein op vrijdag 4 september 2015.

2.3 Methodiek

In tegenstelling tot de oppervlakte van 1900 m² vermeld in de bijzondere voorwaarden werd tijdens het onderzoek slechts een oppervlakte van 1700 m² vlakdekkend onderzocht. De reden hiervoor is dat bij de aanleg van de werkput 2 tot 3 m van de perceelsgrenzen werd gebleven.

Deze oppervlakte werd opgegraven in één werkput en in één niveau waarbij het vlak werd aangelegd op een diepte van ca. 40 tot 80 cm onder het maaiveld. Hoewel het volledige vlak handmatig werd opgeschaafd, bleek deze zeer slecht leesbaar te zijn. Het droge weer zorgde immers voor een continue opstuiven van het aanwezige zand. Als gevolg hiervan werden tijdens het onderzoek meerdere sporen aangeduid die tijdens het couperen natuurlijk bleken te zijn.

Al de aanwezige sporen werden genummerd¹⁰, beschreven, gefotografeerd en gecoupeerd. De coupes werden gefotografeerd en manueel ingetekend op schaal 1:20. Van de lagen die niet zichtbaar waren in het vlak, werd een bijkomende beschrijving gemaakt. Vondsten werden handmatig en stratigrafisch ingezameld en kregen daarbij per laag een uniek vondstnummer. Er werd slechts één monster genomen, namelijk een houtskoolstaal uit S123. De tweede helften werden na documentatie van de coupes eveneens onderzocht.

Bij de uitwerking van het onderzoek werd een databank opgesteld met een sporenlijst, vondstenlijst en een fotolijst.¹¹ De veldtekeningen werden eveneens gedigitaliseerd.

3. Onderzoeksresultaten

3.1 Bodemopbouw en gaafheid van het terrein

Naar analogie met de bevindingen van het vooronderzoek kon over de gehele werkput een plaggendek (Ap) met een dikte van ca. 40 tot 85 cm waargenomen worden met daarin twee verschillende pakketten: het betreft een licht grijsbruin pakket (Ap2) dat door een donkergrijs pakket (Ap1) wordt afgedekt. Uit de Ap2-horizont werden meerdere vondsten (V5) ingezameld, waaronder naast zes fragmenten handgevormd aardewerk een fragment grijsbakkend aardewerk, drie fragmenten roodbakkend geglaazuurd aardewerk en twee fragmenten witbakkend Maaslands aardewerk die het ontstaan van deze horizont ten vroegste in de 13de eeuw plaatsen.

Onmiddellijk onder het plaggendek kwam de C-horizont tevoorschijn die uit pleistoceen zand bestaat. Restanten van de oorspronkelijke bodemontwikkeling, die zo blijkt uit het vooronderzoek uit een podsol bestond, werden nergens aangetroffen. Deze is door het inwerken van de plaggen, waarvan in de zuidelijke zone van de werkput meerdere spitsporen zijn aangetroffen, volledig verdwenen.

De aanwezige bodem werd gekenmerkt door een zeer lage vochttrap. Dit is te verklaren vanuit de textuurklasse van de grond (zand) in samenhang met zijn ligging van het terrein op de rand van een kop.

Verspreid over het terrein werden meerdere verstoringen aangeduid. Het betreft, naast de uit het vooronderzoek aangelegde proefputten, meerdere N-Z en O-W georiënteerde greppels, overlappend en parallel met de huidige perceelsgrenzen (*Afb. 9, gearceerd*).

⁹ Bijlage 9.

¹⁰ De sporen die reeds tijdens het vooronderzoek aangeduid werden, kregen hierbij een nieuw uniek spoornummer.

¹¹ Zie bijlagen 4, 5 en 6.

Afb. 8: Werkput 1, na aanleg van het vlak. Op de foto zijn de droge terreinomstandigheden duidelijk zichtbaar. Verder zijn in het vlak meerdere spitsporen waarneembaar.

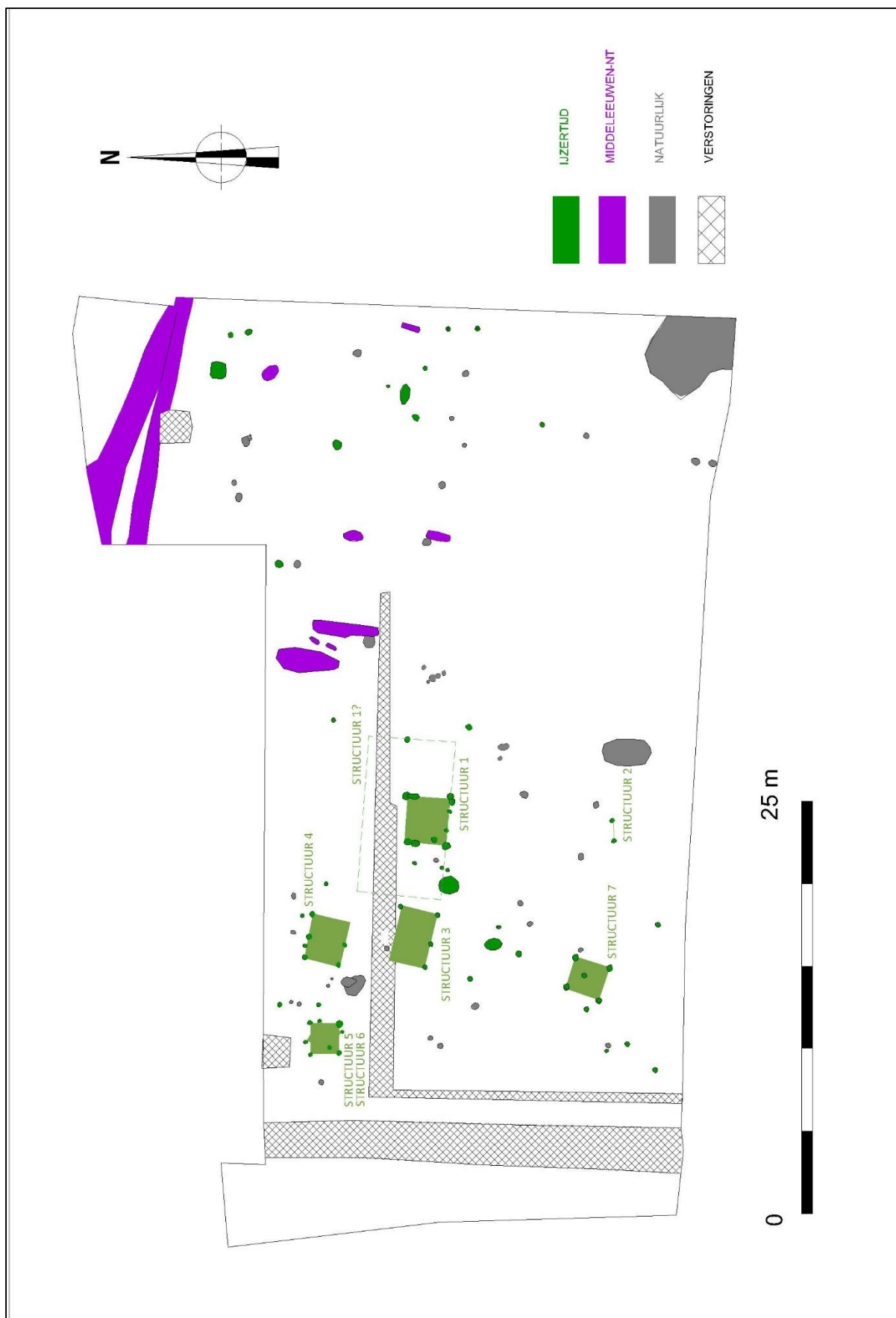
3.2 De archeologische sporen en vondsten

Het archeologisch onderzoek leverde in totaal 123 sporen op (Bijlage 7). 42 sporen konden na verder onderzoek als natuurlijk (bioturbatie, wortelgangen, restant plaggendeek, ...) worden bestempeld (Afb. 9, grijs).

Uit de ijzertijd werden verspreid over het onderzoeksgebied 66 sporen (Afb. 9, groen) aangetroffen waarvan 17 reeds tijdens het vooronderzoek waren aangeduid. Het gaat om paalkuilen en kuilen die over het algemeen vaag zichtbaar waren en ondiep bewaard bleken te zijn. In deze sporen konden in de westelijke zone van de werkput zes, mogelijk zeven, gebouwen onderscheiden worden waaronder vijf, mogelijk zes spiekers en één onbepaald gebouw dat een bijgebouw zou kunnen zijn of een slechts zeer fragmentair bewaard hoofdgebouw.

In de noordoostelijk hoek van het opgravingsgebied kwamen daarnaast negen kuilen en een greppel voor die ten vroegste in de late middeleeuwen te dateren zijn (Afb. 9, paars).

Het onderzoek leverde naast één houtskoolmonster 71 vondsten op. Samen met de drie vondsten uit het vooronderzoek geeft dit een totaal van 74 vondsten voor deze site. Met uitzondering van enkele fragmenten steen (n= 6), metaal (n= 6) en keramisch bouw materiaal (n= 1) betreft het uitsluitend aardewerk (n= 59). Drie vierde van het aardewerk (n= 45) dateert uit de ijzertijd. Dit ijzertijdaardewerk is met uitzondering van een zo goed als compleet driedelig kommetje, sterk verweerd en fragmentair bewaard en hoofdzakelijk vervaardigd in een dikwandig (ca. 8-10 mm), bruin baksel gemagerd met chamotte. Slechts enkele fragmenten bestaan uit een dunwandig (ca. 4 mm), grijs baksel gemagerd met zand en voorzien van een gepolijste buitenwand.

Afb. 9: Overzichtsplanning WP1 met sporen per groep

3.2.1 Sporen uit de ijzertijd

3.2.1.1 De bijgebouwen

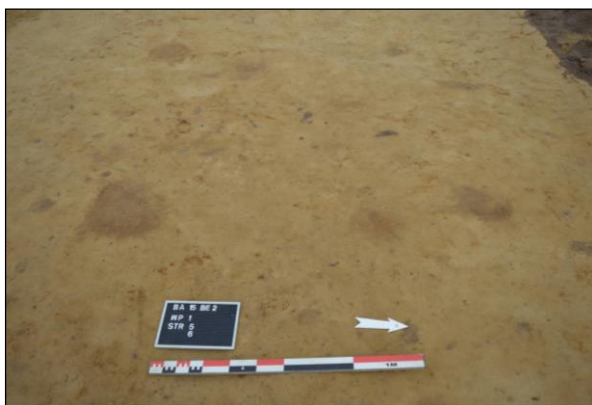
Op het erf waren met zekerheid vijf, mogelijk zes spiekers gelegen (*Afb. 9, structuren 2 t.e.m. 7*) waarvan drie met vier posten en twee met zes posten. Alle spiekers kwamen in het westelijke deel van de werkput voor. Hoewel een juiste interpretatie van een zevende structuur (*Afb. 9, structuur 1*) onduidelijk blijft, is ook deze structuur vermoedelijk als bijgebouw te interpreteren.

A. De vierpostenspiekers

In totaal werden tijdens de opgraving drie kleine, vierpalige structuren herkend, zogenaamde spiekers. (*Afb. 9, Bijlage 7, structuren 5, 6 en 7*). In de noordwesthoek van het onderzoeksterrein werd met paalkuilen S38, S45, S89 en S92 **structuur 5** aangeduid (*Afb. 10 en Afb. 11*). De sporen hadden een diameter van 0,32 tot 0,36 m, waren in doorsnede komvormig en ca. 10 tot 20 cm diep. S89 was met een diameter van 0,23 m en een diepte van slechts 5 cm kleiner en minder diep bewaard. In S38 en S45 kon in de licht bruingrijze paalkuil een grijze tot licht bruingrij gevlekte paalkern met spikkels houtskool herkend worden (*Afb. 12*). De paalkuilen zijn afkomstig van een O-W georiënteerde vierkante spieker met zijdes van 1,80 m. Uit S38 en S45 werden vier wandfragmenten handgevormd aardewerk ingezameld (V20, V18). S92 leverde tijdens het vooronderzoek¹² een randfragment in handgevormd aardewerk op. Hoewel sterk verweerd lijkt dit randfragment afkomstig te zijn van eenledige, tonvormige pot type Simons 1/Vandenbroeke 23a¹³. Boven op de rand komen vingertopindrukken voor. De wand is besmeten. Hoewel dergelijke potten gedurende heel de ijzertijd voorkomen, zijn ze erg kenmerkend voor midden ijzertijdcontexten waarin ze in overvloed aanwezig zijn.

Overlappend met structuur 5 ligt **structuur 6** (*Afb. 10 en Afb. 11*), die de paalkuilen S39, S88, S91 en S93 omvat. In geen van deze licht bruingrijze paalkuilen kon een paalkern onderscheiden worden. De sporen, met een diameter variërende tussen 23 en 30 cm, hadden een diepte variërende van 5 tot 11 cm. Enkel S39 was met 26 cm dieper bewaard. Deze paalkuilen maken deel uit van een NW-ZO georiënteerde vierkante vierpostenspieker met zijdes van ca. 1,40 m. Vondsten werden uit deze structuur niet gerecupereerd.

Ca. 16 m in ZZO-richting werd met de paalkuilen S103, S104, S118 en S119 **structuur 7** (*Afb. 13*) aangeduid. Deze paalkuilen maken deel uit van een NW-ZO georiënteerde vierkante vierpostenspieker met zijdes van ca. 2,10 m. In twee van deze sporen (S104 en S119) kon een licht grijsbruine paalkern (laag 1) van een beige tot lichtgrijze paalkuylvulling (laag 2) onderscheiden worden (*Afb. 14 en Afb. 15*). De sporen hadden een diameter van ca. 0,45 m en een diepte van gemiddeld 23 tot 32 cm. Naast drie wandfragmenten (V23 en V24) leverde deze paalkuilen twee randfragmenten op van een eenledige, tonvormige pot type Simons 1/Vandenbroeke 23a¹⁴ met een rechtopstaande rand bovenop versierd met vingertopindrukken en een gepolijste hals en schouder (V24). Op basis hiervan kunnen we deze spieker, juist zoals spieker 5, in de midden ijzertijd dateren.

Afb.10: Structuur 5 en structuur 6

Afb.11: Structuur 5 en structuur 6, na couperen

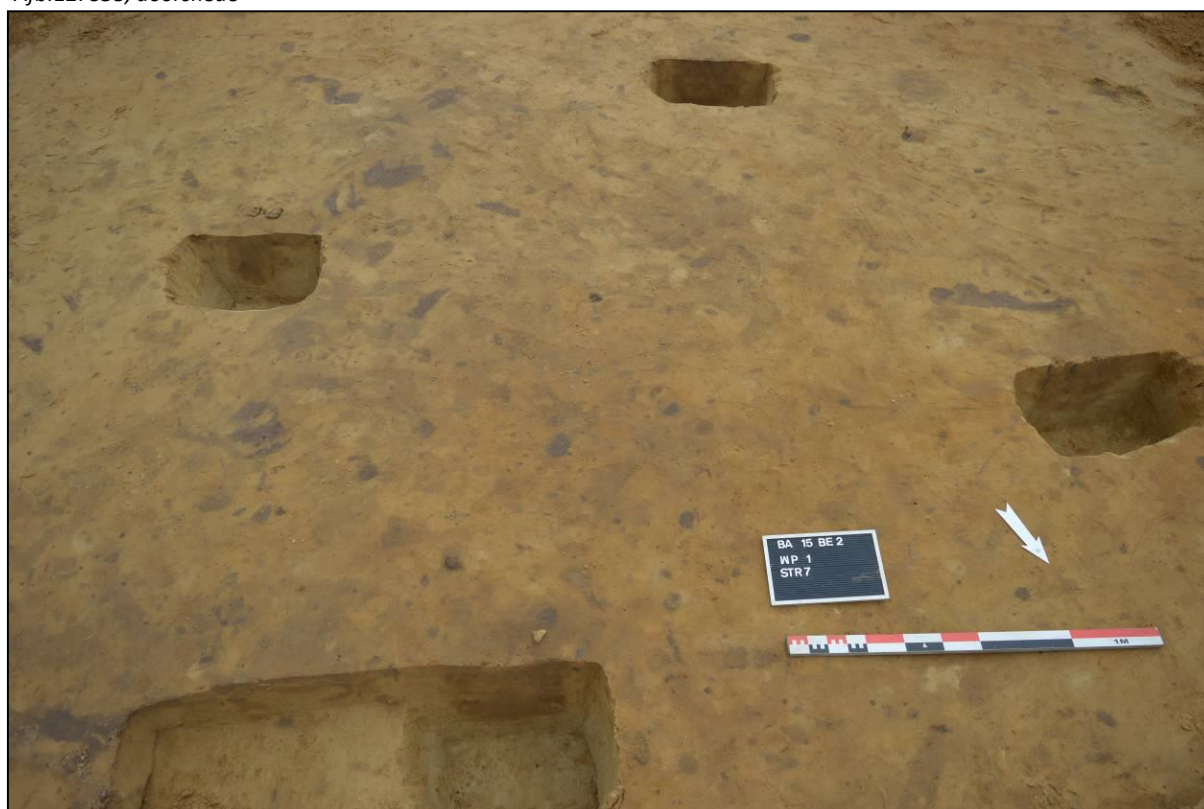
¹² Van de Staey I. en Driesen P. (2015): V3 (S21).

¹³ Simons A. (1989); Van den Broeke P.W. (2012).

¹⁴ Simons A. (1989); Van den Broeke P.W. (2012).

Afb.12: S38, doorsnede

Afb.13: Structuur 7, na couperen

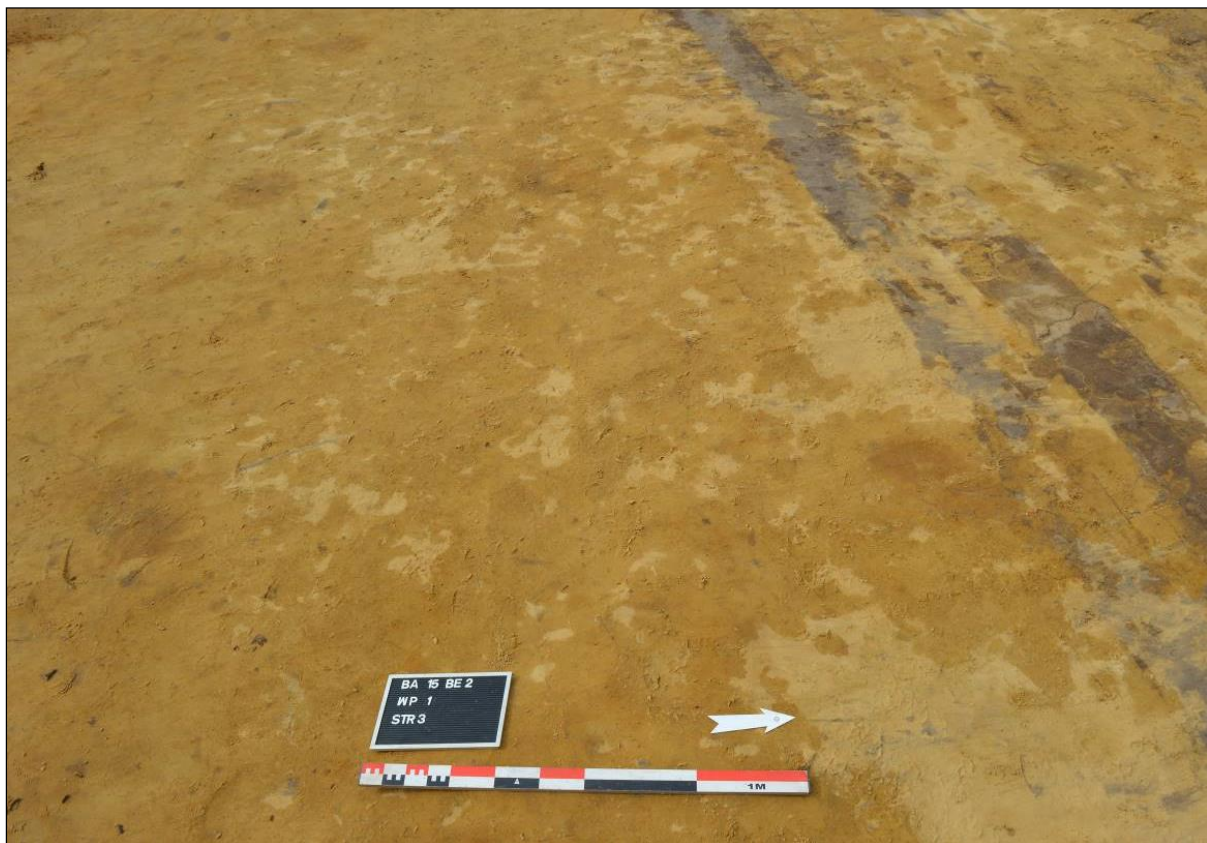
Afb.14: S119, vlakfoto

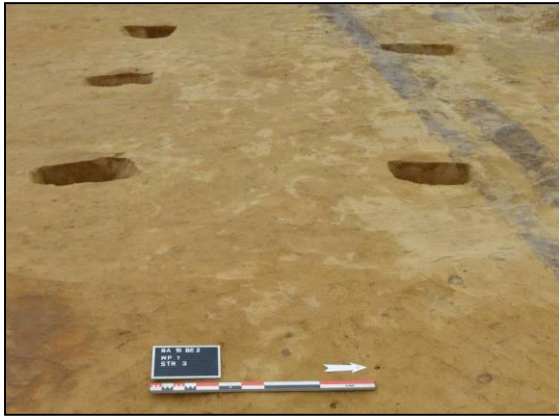
Afb.15: S119, doorsnede

B. De zespostenspiekers

Structuur 3 (Afb. 9, Bijlage 7) bevond zich ca. 10 m ten noorden van structuur 7 (Afb. 16 en Afb. 17). Het betrof een éénschepig, NW-ZO georiënteerd gebouw van ongeveer 3,20 m bij 2,30 m, die gezien zijn eerder beperkte afmetingen als een stal of een schuur kan geïnterpreteerd worden. De zuidelijke palenrij werd gevormd door de paalkuilen S78, S79 en S80; van de noordelijke palenrij bleef – door de aanwezigheid van een recente verstoring – slechts één paalkuil (S82) bewaard. De paalkuilen hadden een diameter van 0,25 tot 0,35 m en waren in doorsnede komvormig en tussen de 15 en 25 cm diep (Afb. 18). De vulling van de sporen was licht bruingrijs tot lichtbruin van kleur met hier en daar een spikkel houtskool. Een paalkern kon in geen van deze sporen herkend worden. Uit de vulling van de paalkuilen werd met V16 uit S79 slechts één fragment handgevormd aardewerk ingezameld. Het betreft een geglad wandfragment dat op basis van zijn magering met chamotte en fijn zand in de late bronstijd of de ijzertijd kan gedateerd worden.

Afb.16: Structuur 3

Afb.17: Structuur 3, na couperen

Afb.18: Structuur 3, S68, doorsnede

Structuur 4 (Afb. 9) situeert zich in de noordwesthoek van de werkput en omvat de sporen S33, S35, S40, S41 en S46. Deze paalkuilen hadden een diameter tussen 0,25 en 0,35 m, waren komvormig in doorsnede en hadden een gemiddelde diepte van 22 à 23 cm (Afb. 19 en Afb. 20). In de licht bruingrijze vulling met weinig spikkels houtskool erin, kon in geen enkel spoor een paalkern onderscheiden worden. De paalkuilen vormen een rechthoekige, NNW-ZZO georiënteerde zespostenspieker (2,70 x 2,27 m) waarvan de meest zuidoostelijke paal ontbreekt. Uit S33 werd naast één steenfragment, twee fragmenten handgevormd aardewerk ingezameld (V13). Het betreft twee kleine wandfragmenten, gemagerd met chamotte en fijn zand. Ook S41 leverde drie vergelijkbare wandfragmenten en één bodemfragment op (V17).

Afb.19: S40, doorsnede

Afb.20: S33, doorsnede

C. Een zesde spieker?

Of ook de paalkuilen S109 en S110 van een spieker (**structuur 2?**) deel uitmaakten, blijft door het ontbreken van meer sporen onduidelijk. Beide paalkuilen hadden een lichtgrijze tot oranje-grijze zandige vulling zonder bijmenging en waren 1,30 m van elkaar verwijderd. Met een diepte van ca. 11 cm waren deze sporen evenwel ondiep bewaard. Opmerkelijk is de vondst van een, met uitzondering van de rand, volledig bewaarde drieledige kom die rechtopstaand in de vulling van paalkuil S109 geplaatst geweest is. De kom was vervaardigd in een dunwandig (4mm), donkergrijs tot zwart zandig baksel met een gepolijste buitenwand. Qua type sluit de kom aan bij van den Broeke type 73a of Simons type 7 (V15, Afb. 21 en Afb. 22). De aangetroffen kom is qua type kenmerkend voor de tweede helft van de vroege ijzertijd.¹⁵

¹⁵ Van den Broeke P.W. (2012): 83.

Afb. 21: S109, doorsnede

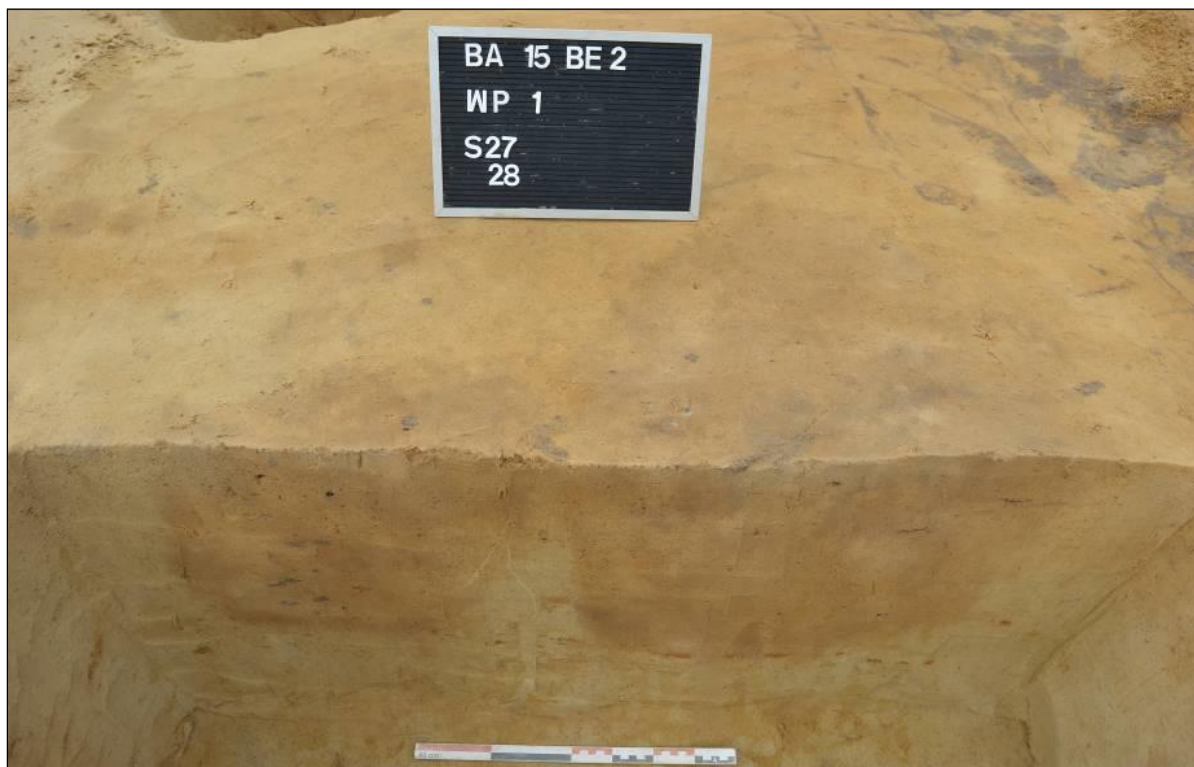

Afb. 22: V15, S109

D. Een zevende bijgebouw?

Ongeveer centraal in de werkput bevond zich een groepering van sporen, meer bepaald de sporen S27/28, S63/64, S70/74 en S72¹⁶, waarin mogelijk een zevende bijgebouw te herkennen is, bestaande uit een vierkante, NW-ZO georiënteerd structuur met zijdes van ca. 2,80 m (*Afb. 9, Bijlage 7, Structuur 1*). Alle paalkuilen hebben een bruinigrijze tot lichtbruinigrijze gevlekte vulling met weinig spikkels houtskool erin. Drie van deze hoekpalen (S27, S63 en S70) blijken in een latere fase hetzij hersteld, hetzij verstevigd te zijn door het aanbrengen van een tweede paal net ten zuiden ervan (S28, S64 en S74). De noordelijke palen S27/28 en S63/64 bleven aanzienlijk dieper bewaard dan de zuidelijke palen S70/74 en S72. De noordwestelijke paalkuil S27 (diam. 0,45 m) vertoonde in doorsnede een vlakke bodem en schuin oplopende wanden en was 35 cm diep (*Afb. 23*). De noordoostelijke paalkuil S63 (diam. 0,30 m) was daarentegen komvormig uitgegraven en bleef 31 cm onder het aangelegde vlak bewaard. Deze palen waren geplaatst in een ovaalvormige paalkuil (afm. 0,50-0,70 x 0,35-0,40 m) die in doorsnede dezelfde vorm vertoonde als de paalkuil waarlangs ze gelegen waren (*Afb. 23*). Terwijl de westelijke paalkuil (S28) even diep uitgegraven was als deze van S27 (*Afb. 23*), bleek de oostelijke paalkuil (S64) minder diep dan S63 te zijn aangezet. Ook de zuidoostelijke paalkuil was dubbel geplaatst, in tegenstelling tot de enkele paalkuil S72 in het zuidwesten. Deze paalkuilen met een diameter variërend van 0,35 tot 0,57 m waren in doorsnede tussen 11 en 17 cm diep.

Enkel de palen S27 en S28 leverden een weinig vondstmateriaal op.¹⁷ Naast zeven wandfragmenten handgevormd aardewerk, allen vervaardigd in een bruin baksel gemagerd met chamotte, betrof het een fragment van een secundair verbrande maalsteen vervaardigd in een bleke zandsteen (*Afb. 24*). Hoewel slechts fragmentair bewaard, is dit fragment afkomstig van een zgn. *napoleonshoed*. Dit is een driehoekige maalsteen voorzien van een punt die stevig in de grond gedrukt kon worden zodat de maalsteen tijdens het gebruik niet kon wegglijden.¹⁸ Te Oss-Ussen komen dergelijke maalstenen voor in de midden en late ijzertijd om omstreeks 200 v. Chr. plaats te maken voor de uit twee platte ronde maalstenen bestaande handmolen.¹⁹

Afb. 23: S27 en S28, structuur 1, doorsnede

¹⁶ Deze sporen werden ondanks het ontbreken van paalkernen als paalkuilen geïnterpreteerd. Mogelijk betreft het echter een cluster van kuilen.

¹⁷ V6 (S27), V7 (S28), V13 (S28), V14 (S27), V22 (S27).

¹⁸ Verbeek C., Delaruelle S. en Bungeneers J. (red.) (2004): 172.

¹⁹ Van den Broeke P.W. (1987): 92

Afb. 24: V13, S28, fragment van een zgn. napoleonshoed

Een tweede mogelijkheid bestaat erin dat de sporen deel uitmaken van een grotere, slechts zeer fragmentair bewaarde tweeschepige constructie die WNW-OZO georiënteerd was en zo'n 9,45 m op 5,25 m mat. S27 en S63 zijn hierbij als nokpalen te interpreteren die het gebouw in twee beuken opdeelden. In dat geval zouden beide nokpalen in een latere fase hetzij hersteld, hetzij verstevigd te zijn door het aanbrengen van een tweede paal net ten zuiden ervan (S28 en S64). Van enkel de zuidelijke en de oostelijke buitenwand bleven een aantal wandpalen bewaard. Voor de zuidelijke buitenwand betrof het zeven ronde tot ovale paalkuilen (S70, S72, S74, S111, S112, S113 en S114) met een licht bruingrijze vulling en een diameter variërend van 0,25 tot 0,57 m. De palen S112/S113 en S70/74 staan dubbel geplaatst. In doorsnede waren de paalkuilen met een diepte tussen 5 en 17 cm eerder ondiep bewaard. Voor de oostelijke buitenwand betrof het slechts één paalkuil (S62), een rond spoor met een diameter van 35 cm dat in doorsnede 15 cm diep was.

3.2.1.2 Losse (paal)kuilen

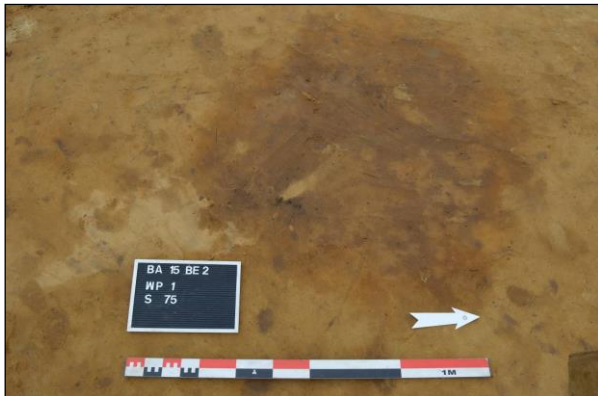
In de overige negentwintig sporen²⁰, verspreid over de werkput, konden geen structuren herkend worden. Het betreft allemaal paalkuilen met uitzondering van de sporen S2, S75 en S81, die omwille van hun afmetingen als kuilen geïnterpreteerd kunnen worden.

Kuil S75 werd aangeduid ter hoogte van structuur 1 en betreft een ovale N-Z georiënteerde kuil (1,30 x 1,10 m) met een grijsbruine gevlekte opvullingslaag die weinig spikkels en brokken houtskool bevatte (Afb. 25). Uit dit 15 cm diepe spoor (Afb. 26) werden twee wandfragmenten in dikwandig, handgevormd aardewerk gerecupereerd (V21).

De vulling van de overige sporen was grijs tot licht bruingrijs van kleur. Een bruingrijze paalkern kon in sporen S15 en S16, aangeduid in het uiterste oosten van de werkput, aangeduid worden. De meeste sporen waren minder dan 20 cm diep bewaard gebleven, met uitzondering van S4, S15, S16 en S50 die tot maximaal 30 cm diep waren. Uit deze sporen werden vijf²¹ fragmenten handgevormd aardewerk gerecupereerd. Het betreft vier wandfragmenten die gemagerd zijn met chamotte. Een fragment is geglad en met fijn zand gemagerd.

²⁰ S2, S3, S4, S11, S13, S15, S16, S19, S25, S29, S31, S37, S48, S49, S50, S51, S65, S71, S75, S77, S81, S85, S86, S105, S107, S97, S121, S122 en S123

²¹ S77 (V9 en V26), S105 (V25).

Afb.25: S75, vlakfoto

Afb.26: S75, doorsnede

3.2.1.3 Interpretatie van de ijzertijdsporen

Het onderzoek te Balen bracht een deel van een woonerf uit de vroege tot midden ijzertijd aan het licht met daarop, twee zespostenspiekers en drie vierpostenspiekers. Verder werd een mogelijk zesde spieker aangesneden en één structuur waarvan de interpretatie tot op heden onduidelijk blijft. Het betreft hierbij een vierkant bijgebouw of een slechts fragmentair bewaarde grotere tweeschepige constructie. Mogelijk hebben op het erf nog meerdere gebouwen gestaan gezien niet alle paalsporen aan een constructie konden toegewezen worden.

Het woonerf lijkt slechts één bewoningsfase te omvatten: hierop wijzen het ontbreken van oversnijdingen van de aangetroffen grondsporen. Het ontbreken van oversnijdingen is kenmerkend voor de vroege en midden ijzertijd, toen de bewoningskernen - met het voorkomen van één of twee grotere gebouwen in relatie tot een aantal kleinere bijgebouwen - zich steeds per generatie verplaatsten, de zogenaamde *zwervende erven*. Pas vanaf de late ijzertijd wordt de bewoning plaatsvast.²² De bewoningsfase te Balen dateert uit de vroege tot midden ijzertijd zoals blijkt uit het schaars aangetroffen vondstmateriaal.

Vijf, mogelijk zes van de gebouwen die op het erf te Balen werden aangetroffen, kunnen als spiekers geïnterpreteerd worden. Spiekers zijn kleine gebouwtjes met een verhoogd vloerniveau om ongedierte te weren en die gebruikt werden voor het opslaan van de oogst en andere goederen. Kuilen die men voor het bewaren van de oogst eveneens aanlegde, de zgn. silo's, werden niet aangetroffen. Vier- en zespostenspiekers, zoals deze te Balen, komen het meest voor op Belgische sites.²³ Tot nog toe is er geen patroon vast te stellen in de ligging van de spiekers ten opzichte van het hoofdgebouw. Ze komen zowel in groepjes voor als individueel.²⁴ Dit is ook het geval te Balen waar één spieker in het zuiden van de werkput gelegen was en de overige spiekers gegroepeerd voorkomen. Men gaat ervan uit dat spiekers een kortere levensduur hadden dan de woonstalhuizen die zo'n 20 tot 30 jaar in gebruik waren.²⁵ De spiekers die tijdens een opgraving op een erf worden aangetroffen hoeven dan ook niet noodzakelijk allemaal tegelijkertijd in gebruik geweest zijn. Dit stellen we ook vast te Balen waar de plattegronden van twee van deze gebouwtjes elkaar overlappen.

Een zevende palencluster kan mogelijk als een vierkant bijgebouw geïnterpreteerd worden, dat in een latere fase hersteld lijkt te zijn. Parallellen hiervoor zijn tot op heden in de streek evenwel niet bekend.²⁶ Hoewel slechts fragmentair bewaard bestaat een tweede mogelijkheid erin deze structuur als hoofdgebouw te interpreteren dat aansluit bij de gebouwen van het Hapstype (Oss-Ussen 4a)²⁷. Kenmerkend voor deze gebouwen is de aanwezigheid van een rij nokpalen, vaak drie of vier, die het gebouw in twee beuken verdelen, twee tegenover elkaar liggende ingangen in het midden van de lange zijden en dubbele palen in de wanden²⁸.

²² Gautier S. en Annaert R. (2006): 43

²³ Gautier S. en Annaert R. (2006): 42 ; Mostert M. en Verbeek C. (2014) : 67-68.

²⁴ Gerritsen F.A. (2003): 72; Gautier S. en Annaert R. (2006); Verbeek C., Delaruelle S. en Bungeneers J. (red.) (2004);

²⁵ Gerritsen F.A. (2003): 39, 72

²⁶ Bron Stephan Delaruelle (AdAK)

²⁷ Schinkel K. (1998) – Type Oss 4a

²⁸ Verbeek C., Delaruelle S. en Bungeneers J. (red.) (2004): 153.

Dergelijke gebouwen die het meest gangbare bouwtype voor de midden ijzertijd in het Maas-Demer-Scheldegebied²⁹ vormen, worden geïnterpreteerd als woonstalhuizen waarin mens en dier onder één dak verbleven. Hun afmetingen schommelen, zo blijkt uit de elf plattegronden die op het HSL-traject in de provincie Antwerpen werden aangetroffen, tussen de 10 en 15 m in de lengte en 6 tot 7,5 m in de breedte.³⁰ In Olen-Industrieweg werden drie bouwplattegronden aangetroffen met afmetingen tussen 11 en 20,5 m in de lengte en 6,5 tot 8,25 m in de breedte.³¹ Ook de 23 plattegronden uit Oss (Nederland) hebben afmetingen van 11 tot 18 m op 5,3 tot 8 m.³² De plattegronden te Haps (Nederland) schommelen tussen 10,5 tot 18 m in de lengte en 3,5 tot 6,5 in de breedte.³³ Het gebouw te Balen is met 9,45 op 5,25 in dat geval iets kleiner dan bovenstaand vermelde plattegronden en beschikt bovendien maar over twee nokpalen.

Een zo goed als complete kom die rechtopstaand in de voor het overige zuivere vulling van een paalkuil werd aangetroffen, kan als een rituele depositie geïnterpreteerd worden. Rituele deposities worden wel vaker op ijzertijdsites aangetroffen. Veelal gaat het hierbij om kuilen of paalkuilen die opgevuld zijn met onder meer grote hoeveelheden secundair verbrand aardewerk, hutteleem, maalsteenfragmenten, weefgewichten en/of spinklosjes en die geïnterpreteerd worden als rituele deposities bij het verlaten van een erf.³⁴ Dergelijke vondsten werden niet aangetroffen in Balen. De positie van het potje, niet op de bodem van de kuil maar in de kern ervan, wijst er hier op dat het potje in de paalkuil werd geplaatst nadat de paal eruit verwijderd was. Vermoedelijk is de aanwezigheid van het potje dan ook het resultaat van een rituele handeling die uitgevoerd werd bij het afbreken van de constructie waarvan tijdens de opgraving slechts twee paalkuilen werden aangetroffen. Gelijkaardige deposities zijn ook gekend van op andere sites uit het Maas-Demer-Scheldegebied. Hoewel ze in deze regio reeds vanaf de late bronstijd geattesteerd worden, komen dergelijke deposities vooral voor op sites uit de vroege en midden ijzertijd.³⁵

3.2.2 (Post)midleleeuwse sporen

In de noordoostelijke hoek van het opgravingsterrein werden elf sporen (S1/S101 S8, S9, S14, S21, S22, S22, S23, S24 en S25) aangeduid, die op basis van hun vondsten (zie *infra*) in de late middeleeuwen of recenter gedateerd worden. Met uitzondering van spoor S1/S101 die als greppel geïnterpreteerd werd, betreffen het kuilen. Deze sporen hebben een lichtbruine tot grijsbruine vulling met spikkels houtskool en baksteen erin, vergelijkbaar aan het plaggendeek, waardoor ze aan een laatmiddeleeuws of recentere bodemgebruik gekoppeld kunnen worden (Afb. 27 en Afb. 28). Deze datering wordt bevestigd door het vondstmateriaal dat uit deze sporen afkomstig is en dat uit één steenfragment, één fragment ijzeroer, twee fragmenten ijzer (oa. één nagel) en negen fragmenten aardewerk bestaat. Onder het aardewerk bevinden zich drie fragmenten grijsbakkend aardewerk, één fragment roodbakkend aardewerk en vijf fragmenten Maaslands witbakkend aardewerk.³⁶

Afb. 27: S9, vlakfoto

Afb. 28: S9, doorsnede

²⁹ Gerritsen F.A. (2003): 45.

³⁰ Verbeek C., Delaruella S. en Bungeneers J. (red.) (2004): 153-154.

³¹ Mostert M. en Verbeek C. (2014) : 59-67.

³² Schinkel K. (1998): 193.

³³ Verwers G.J. (1972) 84.

³⁴ Van Hoof L. (2000); Van den Broeke P.W. (2000); Verbeek C., Delaruella S. en Bungeneers J. (red.) (2004): 160.

³⁵ Gerritsen F.A. (2003): 95.

³⁶ S9 (V10 en V29), S14 (V11), S21 (V4), S24 (V30), S1 (V1, V28).

Conclusie en aanbevelingen

Tussen 1 en 7 september 2015 voerde *Aron bvba* in opdracht van *Ginf bvba* een archeologische opgraving uit op een terrein dat aan de Berg te Balen gelegen is. Tijdens dit onderzoek diende volgende vraagstelling beantwoord te worden:

Landschappelijk kader:

Hoe was de oorspronkelijke (natuurlijke) bodemopbouw?

Hoe zag het a-biotische landschap (geomorfologie en bodem) er ten tijde van de verschillende bewonings- en gebruiksfasen uit?

Wanneer is het plaggendek opgeworpen, zijn er verschillende fasen van ophoging waarneembaar?

Welke invloed heeft het opbrengen van de plaggen gehad op het onderliggende bodemarchief? Zijn er sporen van bewerking van de bodem alvorens het plaggendek is opgebracht?

In welke mate is de bewaringstoestand van de vindplaats aangetast en welke processen zijn hiervoor verantwoordelijk?

Balen ligt in de Antwerpse Kempen, waar fijne zanden dagzomen in gans het gebied. Deze zanden, de dekzanden, zijn van eolische oorsprong en werden in een dunne mantel over gans het gebied afgezet tijdens de laatste ijstijd (70.000-10.000 jaren geleden). Het onderzoeksterrein behoort tot het *glacis van Beringen-Diepenbeek*, een licht hellende vlakte die de overgang vormt tussen het Kempisch plateau en een lager gelegen brede depressie.³⁷ Het terrein is gelegen op de zuidelijke flank van deze *glacis* en daalt van ca. 32,8 in het noordoosten tot ca. 32,0 m TAW in het zuidwesten.

Ten tijde van de ijzertijd zal het landschap nog vrijwel in dezelfde staat zijn geweest als het aan het eind van het Pleistoceen. Pas kort voor, tijdens of na de middeleeuwse ontginning kreeg het landschap zijn huidige vorm. Op basis van het vooronderzoek werd duidelijk dat het huidige licht in zuidelijke richting afhellende landschap in het verleden sterker aanwezig was maar door het aanbrengen van een plaggendek licht afgevlakt werd.

Naar analogie met de bevindingen van het vooronderzoek kon over de gehele werkput een plaggendek (Ap) met een dikte van ca. 40 tot 85 cm waargenomen worden met daarin twee verschillende pakketten: het betreft een licht grijsbruin pakket (Ap2) dat door een donkergrijs pakket (Ap1) wordt afgedekt. Uit de Ap2-horizont werden meerdere vondsten ingezameld die het ontstaan van deze horizont ten vroegste in de 13de eeuw plaatsen.

Restanten van een originele bodemprofielontwikkeling (podsolbodem) werden in de werkput nergens aangesneden. Onmiddellijk onder het plaggendek kwam de C-horizont, die uit pleistoceen zand bestaat, tevoorschijn. Vooral in de zuidzone van het terrein was de ongeroerde C-horizont door het eertijds bewerken van de bodem vermengd met resten van de plaggenbodem (spitsporen). Door het inwerken van de plaggen was niet enkel de oorspronkelijke bodem verdwenen, maar bleken ook de aangetroffen sporen deels vergraven en ondiep bewaard. Een deel van oorspronkelijk aanwezige sporen zal hierbij volledig verdwenen zijn.

Wat is de aard, diepteligging, kwaliteit en ruimtelijke omvang (horizontaal en verticaal) van de archeologische site?

Tijdens het onderzoek te Balen werd een zone van 1700 m² vlakdekkend opgegraven in één niveau. Deze opgraving bracht een deel van een woonerf uit de ijzertijd aan het licht, waarvan de sporen onder een 40 tot 80 cm dik plaggendek werden aangesneden. Op basis van het ontbreken van een bodemprofielontwikkeling in de werkput kan er vanuit gegaan worden dat de oorspronkelijke bodem volledig in het plaggendek opgenomen werd. Ook het aantreffen van spitsporen in het vlak wijst op het intensief bewerken van de bodem, waardoor de originele bodemvorming verdwenen is. Door het inwerken van de plaggen was evenwel niet enkel de oorspronkelijke bodem verdwenen, maar bleken ook de aangetroffen sporen deels vergraven en ondiep bewaard. Een deel van oorspronkelijk aanwezige sporen zal hierbij volledig verdwenen zijn. De aangetroffen

³⁷ Beerten K. (2006): 23.

structuren situeren zich voornamelijk in het noordwesten van de werkput. Mogelijk hebben op het erf nog meerdere gebouwen gestaan gezien niet alle paalsporen aan een constructie konden toegewezen worden.

Nederzetting:

Wat is de aard van de vindplaats? Wat is de datering van de vindplaats en is er sprake van een fasering?

Het onderzoek te Balen bracht een deel van een woonerf uit de vroege tot midden ijzertijd aan het licht met aanwezigheid van twee zespostenspiekers en drie vierpostenspiekers. Verder werd een mogelijk zesde spieker aangesneden en één structuur waarvan de interpretatie tot op heden onduidelijk blijft. Het betreft vermoedelijk een vierkant bijgebouw maar een slechts zeer fragmentair bewaard tweeschepig hoofdgebouw zou ook kunnen. Ondanks de overlapping van twee spiekerplattegronden is er geen sprake van een fasering. Deze overlapping heeft te maken met de eerder beperkte levensduur van dergelijke gebouwtjes.

Wat is de ruimtelijke inrichting (erven) van het nederzettingsterrein, eventueel in verschillende fasen? Wat is de omvang en de begrenzing van de nederzetting?

Het opgegraven woonerf bestond minstens uit meerdere bijgebouwen die in het westen gegroepeerd voorkwamen, en in het zuidwesten een losstaand bijgebouw betreft. Ook ten noorden en ten oosten van deze plattegronden werden nog ijzertijdsporen aangetroffen. Hoewel deze niet aan een plattegrond gekoppeld konden worden, heeft het woonerf zich vermoedelijk ook in deze richting verder gezet. Dit in tegenstelling tot het westen en het zuiden waar het vooronderzoek geen ijzertijdsporen heeft aangetoond. Een begrenzing, bijvoorbeeld in de vorm van een greppelsysteem, kon noch tijdens het vooronderzoek noch tijdens de opgraving worden vastgesteld. Dit is evenwel niet vreemd gezien deze op sites uit de vroege en midden ijzertijd slechts weinig worden vastgesteld.³⁸

In hoeverre kunnen er gebouwplattegronden worden herkend en kunnen er uitspraken worden gedaan met betrekking tot de typen plattegronden en functionele en constructieve aspecten van de gebouwen? Is er sprake van herstelfasen? Zijn er aanwijzingen voor interne organisatie binnen de gebouwen?

In 37 van de 66 aangetroffen ijzertijdsporen konden vijf, mogelijk zeven, structuren onderscheiden worden waaronder vijf, mogelijk zes spiekers. Verder werd een onbepaalde constructie aangetroffen, mogelijk een vierkant bijgebouw hoewel het ook om een fragmentair bewaard tweebeukig woonstalhuis van het type Haps zou kunnen gaan. In dit laatste gebouw, dat door het toevoegen van extra steunpalen hersteld of verstevigd is geweest, werden echter geen aanwijzingen voor een interne organisatie aangetroffen. Mogelijk zijn de sporen die hierop kunnen wijzen zoals een haard, een binnenwand of een stalbodem, verdwenen door latere groundbewerking. Anderzijds is het zeer goed mogelijk dat deze sporen er nooit geweest zijn omdat het gebouw niet de functie van een woonstalhuis gehad heeft.

Materiële cultuur:

Tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren de vondsten, wat is de vondstdichtheid en de conserveringsgraad?

Welke typologische ontwikkeling maakte het aardewerk door in de aangetroffen fasen? In hoeverre zijn (chrono)typologieën met betrekking tot aardewerk en andere materiaalcategorieën uit aangrenzende regio's toepasbaar? Welke overeenkomsten en welke verschillen zijn aanwijsbaar?

Tijdens het onderzoek werden slechts 71 vondsten gerecupereerd, waarvan 46 uit de ijzertijd en 25 uit de (post)midleleeuwse periode. Het vooronderzoek leverde nog drie vondsten op, waarvan twee uit de ijzertijd wat het aantal vondsten uit deze periode op 48 brengt. Het aardewerk is sterk verweerd een fragmentair bewaard. Opmerkelijk is de vondst van een, met uitzondering van de rand, volledig bewaarde drieledige kom, vervaardigd in een grijs zandig baksel met gepolijste buitenwand. Met uitzondering van enkele gegladde wandfragment zijn de overige fragmenten vervaardigd in een ruw dikwandig baksel dat met chamotte gemagerd is.

³⁸ Gerritsen F.A. (2003): 74.

Typologisch sluiten de drie determineerbare vormen, een driedelige kom en twee eenledige tonvormige potten aan bij andere bekende complexen uit de midden ijzertijd uit België en Zuid-Nederland³⁹.

Was er sprake van herkenbare culturele invloeden en uitwisseling van producten vanuit andere gebieden? En zo ja: van waar en welke invloeden? Zijn er ook aanwijzingen voor de oorzaak van deze culturele invloeden (handel, sociaal, politiek, ...)?

Is dit door middel van gericht specialistisch onderzoek, bijvoorbeeld onderzoek naar aardewerkbaksels, aan te tonen?

De site sluit zowel qua type bewoning als qua vondstmateriaal als aan bij andere sites uit de Maas-Demer-Schelde-regio.

Aanbevelingen:

Welke conserveringsmaatregelen moeten genomen worden om een goede bewaring en toekomstig onderzoek te garanderen?

Strekt de site zich nog uit naar de aanpalende percelen die niet tot het project behoren?

Met uitzondering van de driedelige kom is het aangetroffen vondstmateriaal zodanig fragmentair dat bijkomende conserveringsmaatregelen voor deze stukken niet zinvol zijn. Het onderbrengen van deze vondsten in een depot met een aangepast en stabiel klimaat moet volstaan om het behoud ervan te garanderen. Dit geldt eveneens voor de driedelige kom die voldoende goed bewaard gebleven is .

Op basis van de bevindingen tijdens het huidige onderzoek kunnen we concluderen dat de aangetroffen sporen en structuren deel uitmaken van een woonerf uit de vroege tot midden ijzertijd dat zich verder in oostelijke en noordelijke richting uitstrekt. Woonerven uit de vroege en midden ijzertijd bestonden vaak uit slechts één tot twee hoofdgebouwen met daar rond bijgebouwen en spiekers. Aangezien bij de opgraving in Balen geen hoofdgebouw werd aangetroffen, kan vermoed worden dat het woonerf zich verder in noordelijke en oostelijke richting uitstreekte.

³⁹ Van den Broeke P.W. (2012); Annaert R. (1999); Gautier S. en Annaert R. (2006); Verbeek C., Delaruelle S. en Bungeneers J. (red.) (2004).

Bibliografie

ANNAERT R. (1994) Een Viereckschanze op de Alfsberg te Kontich (prov. Antwerpen): meer dan een cultusplaats, *Archeologie in Vlaanderen III*, pp. 53-125.

ANNAERT R. (1999) De Alfsberg te Kontich (Prov. Antwerpen), *Archeologie in Vlaanderen V*, pp. 41-68.

BEERTEN. K. (2006) *Toelichting bij de quartair geologische kaart. Kaartblad 17 Mol*, Leuven.

DIRIKEN P. (1997) *Geogids Oosterkempen. Ontstaansgeschiedenis van het natuur- en cultuurhistorisch landschap*, Kortsessem.

FOKKENS H. (ed.) (2008) The Ussen Project. The first decade of excavations at Oss (Analecta Praehistorica Leidensia), Leiden.

GAUTIER S. en ANNAERT R. (2006) *Een woonerf uit de midden-ijzertijd onder de verkaveling Capelakker te Brecht-Overbroek* (Relicta 2), Brussel, p 9-48.

GERRITSEN F.A. (2003) *Local identities. Late prehistoric communities in the Meuse-Demer-Scheldt region* (Amsterdam Archaeological Studies 9), Amsterdam.

MOSTERT M. en VERBEEK C. (2004) *Op zoek naar de pot met drie oren. Archeologische vindplaatsen van jagers, boeren en krijgers langs de Industrielaan in Olen* (BAAC Rapport A-11.0295).

LANGE A.G., THEUNISSEN E.M., DEEBEN J.H.C., VAN DOESBURG J., BOUWMEESTER J. en DE GROOT T. (red.) (2014) *Huisplattegronden in Nederland. Archeologische sporen van het huis*, Amersfoort.

LANGOHR R. (2001) *L' anthropisation du paysage pédologique agricole de la Belgique depuis le Néolithique ancien – Apports de l' archéopédologie, Etudes et gestions des sols 8 (2)*, p 103-118.

SCHINKEL K. (1998) Unsettled settlement, occupation remains from the Bronze Age and the Iron Age at Oss-Ussen. The 1976-1986 excavations, in: H. FOKKENS (ed.) *The Ussen Project. The first decade of excavations at Oss*, Leiden, pp. 5-306.

SIMONS A. (1989) *Bronze-und eisenzeitliche Besiedlung in den Rheinischen Lössbörden* (BAR International Series 467), Oxford.

VAN DE STAey I. en DRIESEN P. (2015) *Prospectie met ingreep in de bodem aan de Berg te Balen. Onderzoek uitgevoerd in opdracht van Bvba Replace* (Aron Rapport 240), Sint-Truiden.

VAN DEN BROEKE P.W. (1987) De dateringsmiddelen voor de ijzertijd van Zuid-Nederland, in: Van der Sanden W. en P. Van den Broeke (red.) *Getekend zand. Tien jaar archeologisch onderzoek in Oss-Ussen*, Waalre, p 23-44.

VAN DEN BROEKE P.W. (2002) Een vurig afscheid? Aanwijzingen voor verlatingsrituelen in ijzertijd-nederzettingen, in: FOKKENS H. EN N. JANSEN R. (red.) *2000 Jaar bewoningsdynamiek. Brons- en ijzertijdbewoning in het Maas-Demer-Scheldegebied*, Leiden, p 45 – 61.

VAN DEN BROEKE P.W. (2012) *Het handgevormde aardewerk uit de ijzertijd en Romeinse tijd van Oss-Ussen*, Leiden.

VAN HOOF L. (2002) 'En zij begroeven zich een huis'. Structuur en levensloop van een ijzertijderf in de Zuid-Limburgse lösszone, in: FOKKENS H. EN N. JANSEN R. (red.) *2000 Jaar bewoningsdynamiek. Brons- en ijzertijdbewoning in het Maas-Demer-Scheldegebied*, Leiden, p 73 – 93.

VAN RANST E. en SYS C. (2000), *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20.000)*, Gent.

VERBEEK C., DELARUELLE S. en BUNGENEERS J. (red.) (2004) *Verloren voorwerpen. Archeologisch onderzoek op het HST-traject in de provincie Antwerpen*, Antwerpen.

VERWERS G.J. (1972) *Das Kamp Veld in Haps in Neolithicum, Bronzezeit und Eisenzeit (Analecta Praehistorica Leidensia 5)*, Leiden

Websites

www.geopunt.be

www.dov.vlaanderen.be/portaal

www.balen.be

cai.onroerenderfgoed.be

www.ngi.be

inventaris.onroerenderfgoed.be/dibe/geheel/21745

Bijlagen

Bijlage 1: Administratieve gegevens

Bijlage 2: Lijst met afkortingen

Bijlage 3: Tijdstabel

Bijlage 4: Sporenlijst

Bijlage 5: Vondstenlijst

Bijlage 6: Fotolijst

Bijlage 7: Overzichtsplan

Bijlage 8: Coupes

Bijlage 9: Vergunningen

Projectcode:	BA-15-BE2
Vindplaatsnaam	Balen, Berg
Opdrachtgever:	Ginf bvba, De Rooy 136, 2400 Mol
Opdrachtgevende overheid:	Onroerend Erfgoed
Uitvoerder:	ARON bvba
Vergunninghouder:	Inge Van de Staey
Dossiernummer vergunning:	2015/373
Begin vergunning:	01/09/2015
Einde vergunning:	Einde der werken
Aard van het onderzoek:	Archeologische opgraving
Begindatum onderzoek:	01/09/2015
Einddatum onderzoek:	07/09/2015
Provincie:	Antwerpen
Gemeente:	Balen
Deelgemeente:	/
Adres:	Berg
Kadastrale gegevens:	Afd. 1, Sect. A., nrs. 1005T, 1006C en 1007E
Coördinaten:	X: 204870; Y: 207072
Totale oppervlakte:	1900 m ²
Te onderzoeken:	1900 m ²
Onderzochte oppervlakte:	1650 m ²
Bodem:	Zam, Zbm, Zcm, OB
Archeologisch depot:	Ginf bvba, De Rooy 136, 2400 Mol

Afb: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV).

Bijzondere voorwaarden:	Bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor een archeologische opgraving: Balen, Berg.
Omschrijving van de archeologische verwachtingen:	Het terrein werd reeds onderzocht door middel van een archeologische prospectie die door ARON bvba uitgevoerd werd in de periode van 7 en 8 juli 2015. In totaal werden 13 proefsleuven aangelegd en 2 bijkomende kijkvensters. In het noorden van de verkaveling werden tijdens het vooronderzoek 3 plattegronden aangesneden: 2 spiekers en 1 plattegrond die mogelijk behoort tot een grotere structuur. De sporen zijn goed bewaard en duidelijk afgelijnd. Het aardewerk is te situeren op de overgang van de late bronstijd naar de vroege ijzertijd, in de regio zijn dergelijke nederzettingen nog niet onderzocht. De sporen liggen op het hoger gelegen, droge deel van de verkaveling.
Wetenschappelijke vraagstelling m.b.t. het onderzoeksgebied:	<p>Hierbij moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:</p> <p>Landschappelijk kader:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoe was de oorspronkelijke (natuurlijke) bodemopbouw? - Hoe zag het a-biotische landschap (geomorfologie en bodem) er ten tijde van de verschillende bewonings- en gebruiksfasen uit? - Wat is de aard, diepteligging, kwaliteit en ruimtelijke omvang (horizontaal en verticaal) van de archeologische site? - Wanneer is het plaggendek opgeworpen, zijn er verschillende fasen van ophoging waarneembaar? - Welke invloed heeft het opbrengen van de plaggen gehad op het onderliggende bodemarchief? Zijn er sporen van bewerking van de bodem alvorens het plaggendek is opgebracht?

	<ul style="list-style-type: none"> - In welke mate is de bewaringstoestand van de vindplaats aangetast en welke processen zijn hiervoor verantwoordelijk? <p>Nederzetting:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat is de omvang en de begrenzing van de nederzetting? - Wat is de aard van vindplaats? - Wat is de datering van de vindplaats en is er sprake van een fasering? - Wat is de ruimtelijke inrichting (erven) van het nederzettingsterrein, eventueel in verschillende fasen? - In hoeverre kunnen er gebouwplattegronden worden herkend en kunnen er uitspraken worden gedaan met betrekking tot de typen plattegronden en functionele en constructieve aspecten van de gebouwen? Is er sprake van herstelfasen? Zijn er aanwijzingen voor interne organisatie binnen de gebouwen? <p>Materiële cultuur:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren de vondsten, wat is de vondstdichtheid en de conserveringsgraad? - Welke typologische ontwikkeling maakte het aardewerk door in de aangetroffen fasen? In hoeverre zijn (chrono)typologieën met betrekking tot aardewerk en andere materiaalcategorieën uit aangrenzende regio's toepasbaar? Welke overeenkomsten en welke verschillen zijn aanwijsbaar? - Was er sprake van herkenbare culturele invloeden en uitwisseling van producten vanuit andere gebieden? En zo ja: van waar en welke invloeden? Zijn er ook aanwijzingen voor de oorzaak van deze culturele invloeden (handel, sociaal, politiek, ...)? - Is dit door middel van gericht specialistisch onderzoek, bijvoorbeeld onderzoek naar aardewerkbaksels, aan te tonen? <p>Aanbevelingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Welke conserveringsmaatregelen moeten genomen worden om een goede bewaring en toekomstig onderzoek te garanderen? - Strekt de site zich nog uit naar de aanpalende percelen die niet tot het project behoren?
Geplande werkzaamheden:	Verkaveling
Eventuele randvoorwaarden:	Conform de bijzondere voorwaarden

Kleur:

Blauw	BL
Bruin	BR
Donker (kleur)	DO
Geel	GE
Gevlekt	VL
Grijs	GR
Groen	GRO
Leemkleurig	LE
Licht (kleur)	LI
Mergelkleur	ME
Oranje	OR
Paars	PA
Roest(kleurig)	ROE
Rood	RO
Wit	WI
Zwart	ZW

Samenstelling:

Baksteen	Ba
Breuksteen	Bs
Grind	Gr
Hout	Ho
Houtskool	Hk
Kalk	Ka
Kalksteen	Ks
Kei	Kei
Kiezel	Kz
Klei	Kl
Leem	Le
Leisteen	Lei
Mergel	Me
Moederbodem	Moe
Mortel	Mo
Natuursteen	Ns
Dakpan	Dp
Silex	Si
Slak	Sl
Steenkool	Sk
Verbrand	Vb
Zand	Za
Zandsteen	Zs
Zavel	Zv
Ijzeroxide	Fe
Fosfaat (groene band)	Ff
Mangaan	Mn

Hoeveelheid:

Zeer weinig	zw
Weinig	w
Matig	m
Veel	v
Zeer veel	zv

Periodes:

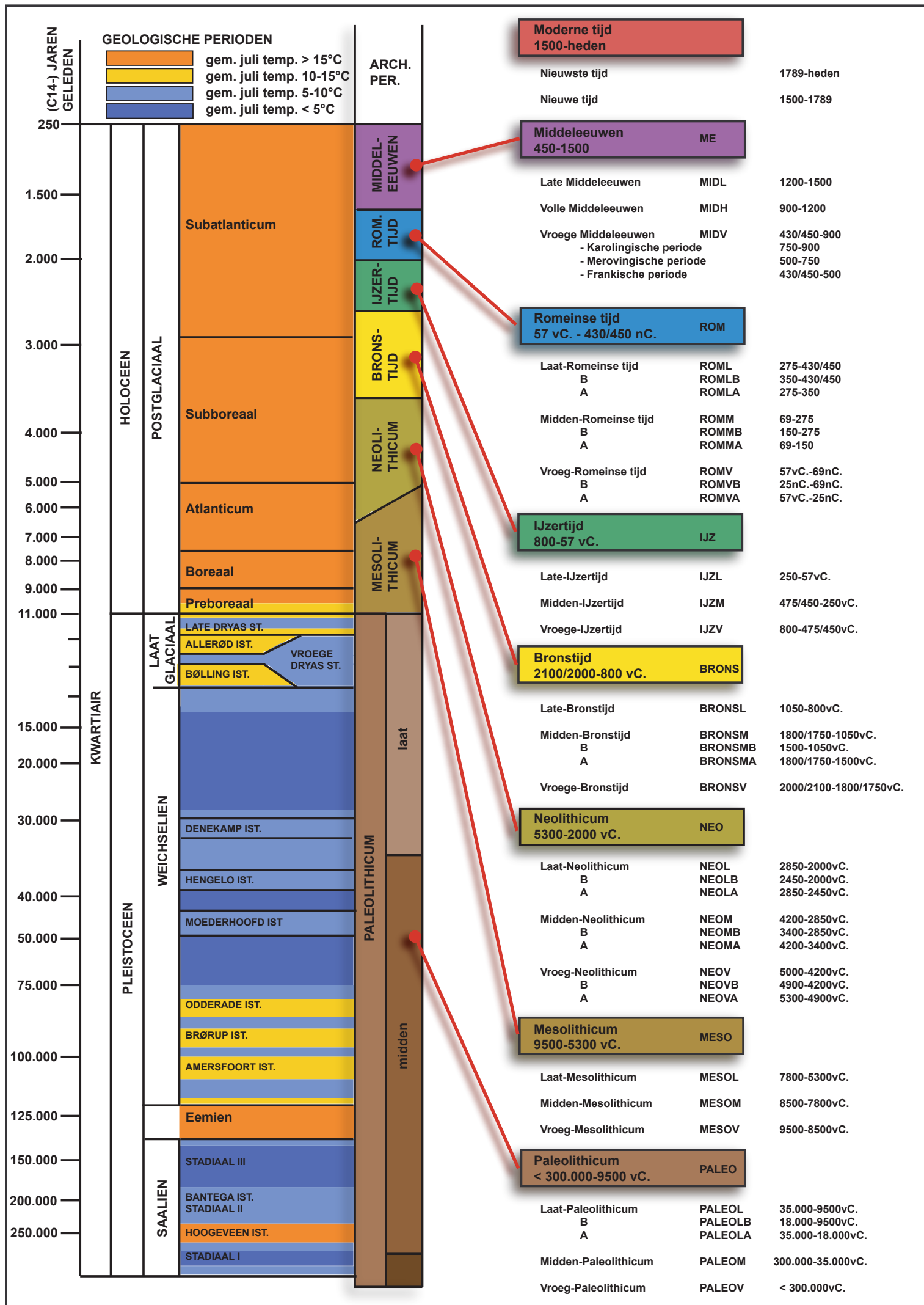
Bronstijd	BRONS
- Vroege Bronstijd	BRONSV
- Midden Bronstijd	BRONSM
- Late Bronstijd	BRONSL
IJzertijd	IJZ
- Vroege IJzertijd	IJZV
- Midden IJzertijd	IJZM
- Late IJzertijd	IJZL
Romeins	ROM
- Vroeg Romeins	ROMV
- Midden Romeins	ROMM
- Laat Romeins	ROML
Middeleeuwen	MID
- Vroege Middeleeuwen	MIDV
- Volle Middeleeuwen	MIDH
- Late Middeleeuwen	MIDL
- Post Middeleeuwen	MIDP

Materiaalcategorie:

Glas	GL
Keramik	AW
Metaal	ME
Mortel	MO
Organisch	OR
Pleisterwerk	PL
Terracotta	TC
Steen	ST

Aardewerk:

Dikwandig (ROM)	DW
Dikwandig amfoor (ROM)	AM
Dikwandig dolium (ROM)	DO
Dikwandig wrijfschaal (ROM)	MO
Gebronsd (ROM)	GB
Geglazuurd (MID)	+ GL
Geverfd (ROM)	GV
Gladwandig (ROM)	GW
Grijsbakkend (MID)	GRIJS
Handgevormd	HA
Kurkwaar	KU
Maaslands witbakkend (MID)	MAAS-TG1
Maaslands roodbakkend (MID)	MAASL-TG3
Pompejaans rood (ROM)	PR
Porselein	PORS
Protosteengoed (MID)	PSTG
Roodbakkend (MID)	ROOD
Roodbeschilderd (MID)	RBES
Ruwwandig (ROM)	RW
Steengoed (MID)	STG
Terra nigra (ROM)	TN
Terra rubra (ROM)	TR
Terra sigillata (ROM)	TS
Lowlands (ROM)	LOW
Witbakkend (MIDP)	WIT

Spoor	Laag	Soort	Beschrijving	WP	Vlak	Coupe	Vorm	Afmetingen (L x B x D (m))	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Begin	Einde
001	1	Greppel	/	1	1	Ja	Langwerpig	Ca. 1,00 m breed, 25 cm diep	LIBRGR + VL GE, DOBR en ORBR	Za + Sp Hk (zw) + VL ROE	ZO-NW	MIDL	NT
002	1	Kuil	/	1	1	Ja	Afgerond vierkant	0,93 x 0,93 x 0,12	GRBR + VL GE	Za + Sp Hk (zzw)	/	/	MIDL
003	1	Paalkuil	/	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,30; 0,08 diep	LIBRGR	Za	/	IJZV	IJZM
004	1	Paalkuil	/	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,40; 0,30 diep	LIBRGR	Za + Sp Hk (zw)	/	IJZV	IJZM
005	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,30; 0,10 diep	VL ZW, GE	Za + Sp Hk (m)	/	/	MIDL
006	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Ovaal	/	BRGR	Za	O-W	/	/
007	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Ovaal	/	VL BRGR, GE	Za	O-W	/	/
008	1	Kuil	/	1	1	Ja	Ovaal	1,20 x 0,60 x 0,42	BR + VL BRGR	Za + Sp Hk (zw), Ba (w)	N-Z	MIDL	NT
009	1	Kuil	/	1	1	Ja	Ovaal	1,10 x 0,78 x 0,20	BR + VL BRGR	Za + Sp Hk (zw)	ZO-NW	MIDL	NT
010	1	Ploegspoor	/	1	1	Nee	Langwerpig	/	GRBR + VL GE	Za	NO-ZW, buigt af O-W	MIDL	NT
011	1	Paalkuil	/	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,54; 0,14 diep	BRGR tot GR	Za + Sp Hk (m)	/	IJZV	IJZM
012	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Ovaal	/	BEIGR tot LIGR	Za + Hk (m)	N-Z	/	/
013	1	Paalkuil	/	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,26; 0,08 diep	LIBRGR + VL GE	Za + Sp Hk (zzw)	/	/	/
014	1	Kuil	/	1	1	Ja	Rechthoek	1,16 x 0,32 x 0,24	BR + VL LIBR	Za + Sp Hk (m), Ba (w)	NNO-ZZW	MIDL	NT
015	0	Paalkuil met paalkern	/	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,27; 0,30 diep	/	/	/	IJZV	IJZM
015	1	Paalkern	/	1	1	Ja	/	/	BRGR	Za + Sp Hk (zw)	/	/	/
015	2	Paalkuil	/	1	1	Ja	/	/	LIBRGR	Za	/	/	/
016	0	Paalkuil met paalkern	/	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,30; 0,30 diep	/	/	/	IJZV	IJZM
016	1	Paalkern	/	1	1	Ja	/	/	BRGR	Za + Sp Hk (zw)	/	/	/
016	2	Paalkuil	/	1	1	Ja	/	/	LIBRGR	Za	/	/	/
017	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	/	BEI tot LIBRGR	Za	/	/	/
018	1	Natuurlijk	/	1	1	Nee	Onregelmatig	/	BR + VL GE	Za	/	/	/
019	1	Paalkuil	/	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,47; 0,15 diep	BRGR	Za + Sp Hk (zzw)	/	IJZV	IJZM
020	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,41; 0,15 diep	DOBRGE + VL ORGE	Za + Sp Hk (m)	/	/	/
021	1	Kuil	Restant bodemgebruik	1	1	Ja	Onregelmatig	/	LIGR tot GRBR + VL GE	Za	/	MIDL	NT
022	1	Kuil	/	1	1	Ja	Ovaal	0,65 x 0,26 x 0,24	GRBR + VL GE	Za	NO-ZW	MIDL	NT
023	1	Kuil	/	1	1	Ja	Ovaal	0,70 x 0,25 x 0,16	GRBR + VL GE	Za	NO-ZW	MIDL	NT
024	1	Kuil	Restant bodemgebruik	1	1	Ja	Onregelmatig	/	LIGR tot GRBR + VL GE	Za	/	MIDL	NT
025	1	Paalkuil	/	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,30; 0,15 diep	LIBRGR tot GR	Za + Sp Hk (m)	/	IJZV	IJZM
026	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Onregelmatig	/	ORBR	Za	/	/	/
027	1	Paalkuil	Structuur 1	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,45; 0,35 diep	LIBRGR + VL GR en OR	Za + Sp Hk (w)	/	IJZV	IJZM
028	1	Paalkuil	Herstelling/steun structuur 1?	1	1	Ja	Ovaal	0,51 x 0,40 x 0,35	LIBRGR + VL OR	Za + Sp Hk (w)	N-Z	IJZV	IJZM
029	1	Paalkuil	Idem S34 vooronderzoek	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,30, 0,25 diep	LIBRGR	Za + Sp Hk (m)	/	IJZV	IJZM

Spoor	Laag	Soort	Beschrijving	WP	Vlak	Coupe	Vorm	Afmetingen (L x B x D (m))	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Begin	Einde
030	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Ovaal	/	LIGR	Za	O-W	/	/
031	1	Paalkuil?	Onduidelijk natuurlijk/antropogeen?	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,28; 0,10 diep	LIBRGR	Za + Sp Hk (w)	/	/	MIDL
032	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	/	LIGR tot LIBRGR	Za + Sp Hk (w)	/	/	/
033	1	Paalkuil	Structuur 4, idem S32 vooronderzoek	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,35; 0,22 diep	LIBRGR	Za + Sp Hk (w)	/	IJZV	IJZM
034	1	Paalkuil	Structuur 4	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,27; 0,13 diep	LIBRGR	Za + Sp Hk (w)	/	IJZV	IJZM
035	1	Paalkuil	Structuur 4, idem S31 vooronderzoek	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,35; 0,23 diep	LIBRGR	Za + Sp Hk (w)	/	IJZV	IJZM
036	1	Natuurlijk	Idem S26 vooronderzoek	1	1	Ja	Rond	/	LIGR	Za / Sp Hk (zzw)	/	/	/
037	1	Paalkuil	Idem S24 vooronderzoek	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,26; 0,09 diep	LIBRGR	Za + Sp Hk (w)	/	IJZV	IJZM
038	0	Paalkuil met paalkern	Structuur 5, idem S22 vooronderzoek	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,35; 0,15 diep	/	/	/	IJZV	IJZM
038	1	Paalkern	/	1	1	Ja	/	/	GR tot LIBRGR	Za + Sp Hk (w)	/	/	/
038	2	Paalkuil	/	1	1	Ja	/	/	LIBRGR tot BEIGR	Za	/	/	/
039	1	Paalkuil	Structuur 6, idem S23 vooronderzoek	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,30; 0,26 diep	LIBRGR	Za + Sp Hk (w)	/	IJZV	IJZM
040	1	Paalkuil	Structuur 4, idem S30 vooronderzoek	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,26; 0,23 diep	LIBRGR	Za + Sp Hk (w)	/	IJZV	IJZM
041	1	Paalkuil	Structuur 4, idem S29 vooronderzoek	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,32; 0,22 diep	LIBRGR	Za + Sp Hk (w)	/	IJZV	IJZM
042	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	/	LIGR tot LIBRGR	Za	/	/	/
043	1	Paalkuil?	Onduidelijk natuurlijk/antropogeen?	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,22; 0,05 diep	LIBR tot LIGRBR	Za	/	/	MIDL
044	0	Natuurlijk	Idem S28 vooronderzoek	1	1	Ja	Onregelmatig	/	/	/	/	/	/
044	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	/	/	GRBR tot ORBR	Za	/	/	/
044	2	Natuurlijk	/	1	1	Ja	/	/	BEIBR tot ORGE	Za	/	/	/
045	0	Paalkuil met paalkern	Structuur 5, idem S21 vooronderzoek	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,36; 0,11 diep	/	/	/	IJZV	IJZM
045	1	Paalkern	/	1	1	Ja	/	/	GR tot LIBRGR	Za + Sp Hk (w)	/	/	/
045	2	Paalkuil	/	1	1	Ja	/	/	LIBRGR tot BEIGR	Za	/	/	/
046	1	Paalkuil	Structuur 4?, idem S33 vooronderzoek	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,25; 0,25 diep	LIBRGR	Za + Sp Hk (w)	/	IJZV	IJZM
047	1	Natuurlijk	Idem S25 vooronderzoek	1	1	Ja	Rond	/	LIGR tot LIBRGR	Za	/	/	/
048	1	Paalkuil	/	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,22; 0,10 diep	LIBRGR	Za + Sp Hk (w)	/	IJZV	IJZM
049	1	Paalkuil	/	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,15; 0,10 diep	LIGR tot LIGRBR	Za	/	IJZV	IJZM
050	0	Kuil	Idem S10 vooronderzoek	1	1	Ja	Ovaal	1,18 x 0,55 x 0,22	/	/	O-W	IJZV	IJZM
050	1	Opvullingslaag	/	1	1	Ja	/	/	GR tot DOGR	Za + Sp Hk (w)	/	/	/
050	2	Opvullingslaag	/	1	1	Ja	/	/	ROEBR tot ORBR	Za	/	/	/
051	1	Paalkuil	Idem S19 vooronderzoek	1	1	Ja	Ovaal	0,44 x 0,40 x 0,17	LIBRGR	Za + Sp Hk (zzw)	NO-ZW	IJZV	IJZM
052	1	Natuurlijk	Idem S11 vooronderzoek	1	1	Ja	Rond	/	ZW + VL ORGE	Za	/	/	/

Spoor	Laag	Soort	Beschrijving	WP	Vlak	Coupe	Vorm	Afmetingen (L x B x D (m))	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Begin	Einde
053	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	/	LIGR	Za + Sp Hk (w)	/	/	/
054	1	Natuurlijk	Idem S18 vooronderzoek	1	1	Ja	Rond	/	LIBR	Za + Sp Hk (w)	/	/	/
055	1	Kuil	/	1	1	Ja	Rechthoek	1,48 x 0,55 x 0,09	GRBR + VL GE en BR	Za + Sp Hk (w) en Ba z(w)	NNO-ZZW	MIDL	NT
056	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Onregelmatig	/	LIBRGR + VL ORGE	Za	/	/	/
057	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	/	LIBR + VL ORGE	Za	/	/	/
058	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	/	LIBR + VL ORGE	Za	/	/	/
059	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	/	LIBR + VL ORGE	Za	/	/	/
060	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	/	LIBR + VL ORGE	Za	/	/	/
061	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	/	LIBR + VL ORGE	Za	/	/	/
062	1	Paalkuil	Structuur 1	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,35; 0,16 diep	LIBRGR	Za + Sp Hk (m)	/	IJZV	IJZM
063	1	Paalkuil	Structuur 1	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,30; 0,31 diep	LIBRGR + VL GR en OR	Za + Sp Hk (w)	/	IJZV	IJZM
064	1	Paalkuil	Herstelling/steun structuur 1?	1	1	Ja	Ovaal	0,70 x 0,35 x 0,19	LIBRGR + VL OR	Za + Sp Hk (w)	N-Z	IJZV	IJZM
065	1	Paalkuil	/	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,38; 0,15 diep	BRGR	Za + Sp Hk (zzw)	/	IJZV	IJZM?
066	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Ovaal	/	LIGRBR	Za	N-Z	/	/
067	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	/	LIGRBR	Za	/	/	/
068	1	Paalkuil	/	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,25; 0,15 diep	LIBRGR tot LIBR	Za + Sp Hk (zw)	/	IJZV	IJZM
069	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	/	LIGRBR	Za	/	/	/
070	1	Paalkuil	Structuur 1	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,35; 0,12 diep	LIBRGR + VL OR en GR	Za + Sp Hk (m)	N-Z	IJZV	IJZM
071	1	Paalkuil	/	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,37; 0,17 diep	BRGR	Za	/	IJZV	IJZM
072	1	Paalkuil	Structuur 1	1	1	Ja	Ovaal	0,57 x 0,50 x 0,11	LIBRGR + VL GR en OR	Za + Sp Hk (w)	N-Z	IJZV	IJZM
073	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	/	LIBRGR	Za	/	/	/
074	1	Paalkuil	Structuur 1	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,40; 0,17 diep	LIBRGR + VL GR en OR	Za + Sp Hk (w)	/	IJZV	IJZM
075	1	Kuil	/	1	1	Ja	Ovaal	1,30 x 1,10 x 0,36	GRBR + VL ORBR	Za + Sp/Br Hk (w)	N-Z	IJZV	IJZM
076	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	/	GRBR	Za + Sp Hk (zw)	/	/	/
077	0	Paalkuil met paalkern	/	1	1	Ja	Ovaal	0,30 x 0,20 x 0,20	/	/	N-Z	IJZV	IJZM
077	1	Paalkern	/	1	1	Ja	/	/	GR tot ZWGR	Za + Sp Hk (zw)	/	/	/
077	2	Paalkuil	/	1	1	Ja	/	/	LIGR tot BEIGR	Za	/	/	/
078	1	Paalkuil	Structuur 3	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,30; 0,26 diep	LIBRGR tot LIBR	Za + Sp Hk (zw)	/	IJZV	IJZM
079	1	Paalkuil	Structuur 3	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,34; 0,12 diep	LIBRGR tot LIBR	Za + Sp Hk (zw)	/	IJZV	IJZM
080	1	Paalkuil	Structuur 3	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,34; 0,17 diep	LIBRGR tot LIBR	Za + Sp Hk (zw)	/	IJZV	IJZM
081	1	Kuil	/	1	1	Ja	Ovaal	1,05 x 0,70 x 0,12	BRGR + VL ORBR, WI en OR	Za	N-Z	IJZV	IJZM
082	1	Paalkuil	Structuur 3	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,27; 0,18 diep	LIBRGR tot LIBR	Za + Sp Hk (zw)	/	IJZV	IJZM
083	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	/	LIGR tot ORBR	Za	/	/	/
084	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	/	GRBR	Za	/	/	/
085	1	Paalkuil	/	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,30; 0,38 diep	BRGR	Za + Sp Hk (w)	/	IJZV	IJZM
086	1	Paalkuil	/	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,25; 0,15 m	GRBR tot LIBRGR	Za + Sp Hk (m)	/	IJZV	IJZM

Spoor	Laag	Soort	Beschrijving	WP	Vlak	Coupe	Vorm	Afmetingen (L x B x D (m))	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Begin	Einde
087	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	/	GRBR	Za + Sp Hk (zw)	/	/	/
088	1	Paalkuil	Structuur 6, idem S4 vooronderzoek	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,25; 0,05 diep	LIBRGR	Za + Sp Hk (w)	/	IJZV	IJZM
089	1	Paalkuil	Structuur 5, idem S3 vooronderzoek	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,23; 0,05 diep	LIBRGR	Za + Sp Hk (w)	/	IJZV	IJZM
090	1	Natuurlijk	Idem S5 vooronderzoek	1	1	Ja	Rond	/	LIBRGR	Za	/	/	/
091	1	Paalkuil	Structuur 6	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,23; 0,11 diep	LIBRGR	Za + Sp Hk (w)	/	IJZV	IJZM
092	1	Paalkuil	Structuur 5, idem S7 vooronderzoek	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,32; 0,19 diep	LIBRGR	Za + Sp Hk (w)	/	IJZV	IJZM
093	1	Paalkuil	Structuur 6, idem S6 vooronderzoek	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,28; 0,09 diep	LIBRGR	Za + Sp Hk (w)	/	IJZV	IJZM
094	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,30; 0,06 diep	LIBR tot LIBRGR	Za + Sp Hk (w)	/	/	/
095	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	/	LIGR	Za	/	/	/
096	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	/	LIBR	Za	/	/	/
097	1	Paalkuil	/	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,30; 0,08 diep	BRGR	Za + Sp Hk (zw)	/	/	IJZM?
098	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,34; 0,12 diep	ZW + VL GR	Za	/	/	/
099	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Ovaal	/	LIGR + VL DOGR	Za + Sp/Br Hk (m)	/	/	/
100	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Ovaal	/	LIGR + VL DOGR	Za + Sp/Br Hk (m)	/	/	/
101	1	Greppel	Vertakt in NW richting,	1	1	Ja	Langwerpig	/	LIBRGR + VL GE, DOBR en ORBR	Za + Sp Hk (w)	ZO-NW	MIDL	NT
102	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	/	GRBR	Za + Sp Hk (zw)	/	/	/
103	1	Paalkuil	Structuur 7	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,45; 0,32 diep	LIGRBR	Za + Sp Hk (zw)	/	IJZV	IJZM
104	0	Paalkuil met paalkern	Structuur 7	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,40; 0,32 diep	/	/	/	IJZV	IJZM
104	1	Paalkern	/	1	1	Ja	/	/	LIGRBR	Za + Sp Hk (zw)	/	/	/
104	2	Paalkuil	/	1	1	Ja	/	/	BEI tot LIGR	Za	/	/	/
105	1	Paalkuil	/	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,30; 0,17 diep	LIGRBR	Za + Sp Hk (zw)	/	IJZV	IJZM
106	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	/	GRBR	Za + Sp Hk (zw)	/	/	/
107	1	Paalkuil	/	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,27; 0,15 diep	LIBR tot LIBRGR	Za + Sp Hk (w)	/	IJZV	IJZM
108	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Ovaal	/	GRBR + VL ORGE	Za	N-Z	/	/
109	1	Paalkuil	Structuur 2?	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,30; 0,13 diep	LIBR tot LIGR tot ORGR	Za	/	IJZV	IJZM
110	1	Paalkuil	Structuur 2?	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,31; 0,11 diep	LIBR tot LIGR tot ORGR	Za	/	IJZV	IJZM
111	1	Paalkuil	/	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,25; 0,07 diep	LIBRGR	Za + Sp Hk (zzw)	/	IJZV	IJZM
112	1	Paalkuil	Structuur 1	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,25; 0,30 diep	LIBRGR tot LIBR	Za + Sp Hk (zw)	/	IJZV	IJZM
113	1	Paalkuil	Structuur 1	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,25; 0,16 diep	LIBRGR tot LIBR	Za + Sp Hk (zw)	/	IJZV	IJZM
114	1	Paalkuil	/	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,25; 0,05 diep	LIBRGR	Za + Sp Hk (zzw)	/	IJZV	IJZM
115	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	/	GRBR	Za + Sp Hk (zw)	/	/	/
116	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	/	GRBR	Za + Sp Hk (zw)	/	/	/
117	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	/	LIBR tot ORBEI	Za	/	/	/

Spoor	Laag	Soort	Beschrijving	WP	Vlak	Coupe	Vorm	Afmetingen (L x B x D (m))	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Begin	Einde
118	1	Paalkuil	Structuur 7	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,43; 0,23 diep	LIGRBR	Za + Sp Hk (zw)	/	IJZV	IJZM
119	0	Paalkuil met paalkern	Structuur 7	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,43; 0,28 diep	/	/	/	IJZV	IJZM
119	1	Paalkern	/	1	1	Ja	/	/	LIGRBR	Za + Sp Hk (zw)	/	/	/
119	2	Paalkuil	/	1	1	Ja	/	/	BEI tot LIGR	Za	/	/	/
120	1	Natuurlijk	/	1	1	Ja	Rond	/	LIBR tot ORBEI	Za	/	/	/
121	1	Paalkuil	/	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,33; 0,17 diep	LIBR tot LIBRGR	Za + Sp Hk (w)	/	IJZV	IJZM
122	1	Paalkuil	/	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,30; 0,16 diep	LIBR tot LIBRGR	Za + Sp Hk (w)	/	IJZV	IJZM
123	1	Paalkuil	/	1	1	Ja	Rond	Diam. 0,35; 0,16 diep	LIBRGR	Za + Sp/Br Hk (zv)	/	IJZV	IJZM

Vondst	Volg-nummer	Monster	Vlak	Spoor-nummer	WP	Laag	Hoort bij	Materiaal	Soort	Baksoort	Vorm	Type	Begin	Einde	R	W	B	F	MAI	Afwerking	Decoratie rand	Decoratie wand	Verbrand	Opmerking
01	1	Nee	1	1 1	1	/		AW	MAASL	/	/	/	10de eeuw	eind 14de eeuw	0	2	1	0	3	/	/	/	Nee	/
01	2	Nee	2	1 1	1	/		MET	FE	/	NAGEL	/	/	/	0	0	0	1	0	/	/	/	Nee	/
02	1	Nee	1	18 1	1	/		AW	HAND	POT/ZAND	/	/	BRONSL	IJZ	0	2	0	0	2	/	/	/	Nee	Zeer fragmentair
02	2	Nee	1	18 1	1	/		STEEN	/	/	/	/	/	/	0	0	0	1	0	/	/	/	Nee	/
03	1	Nee	1	10 1	1	/		STEEN	/	/	/	/	/	/	0	0	0	1	0	/	/	/	Nee	/
03	2	Nee	1	10 1	1	/		MET	FE	/	NAGEL	/	/	/	0	0	0	1	0	/	/	/	Nee	/
04	1	Nee	1	21 1	1	/		AW	GRIJS	GRIJS	/	/	1200	1550	0	1	0	0	1	/	/	/	Nee	/
05	1	Nee	0	0 1	0	/		AW	ROOD + GL	/	/	/	MIDL	NT	0	2	1	0	3	/	/	/	Nee	Ap2
05	2	Nee	0	0 1	0	/		TC	BA	/	/	/	/	/	0	0	0	1	0	/	/	/	Nee	Ap2
05	3	Nee	0	0	0	/		AW	MAASL	/	/	/	10de eeuw	eind 14de eeuw	0	2	0	0	2	/	/	/	Nee	Ap2
05	4	Nee	0	0 1	0	/		AW	HAND	POT/ZAND	/	/	BRONSL	IJZ	0	6	0	0	6	/	/	/	Nee	Dikwandig, ruwwandig Ap2
05	5	Nee	0	0 1	0	/		MET	FE	/	/	/	/	/	0	0	0	3	0	/	/	/	Nee	Ap2
05	6	Nee	0	0 1	0	/		STEEN	/	/	/	/	/	/	0	0	0	1	0	/	/	/	Nee	Ap2
06	1	Nee	1	27 1	1	/		AW	HAND	POT/ZAND	/	/	BRONSL	IJZ	0	1	0	0	1	/	/	/	Nee	Dikwandig, ruwwandig
07	1	Nee	1	28 1	1	/		AW	HAND	POT/ZAND	/	/	BRONSL	IJZ	0	1	0	0	1	/	/	/	Nee	Dikwandig, ruwwandig
08	1	Nee	1	62 1	1	/		AW	HAND	POT/ZAND	/	/	BRONSL	IJZ	0	1	0	0	1	/	/	/	Nee	Dikwandig, ruwwandig
09	1	Nee	1	77 1	1	/		AW	HAND	POT/ZAND	/	/	BRONSL	IJZ	0	1	0	0	1	/	/	/	Nee	Dunwandig, geglad
10	1	Nee	1	9 1	1	/		AW	GRIJS	/	/	/	1200	1550	0	2	0	0	2	/	/	/	Nee	
10	2	Nee	1	9 1	1	/		AW	MAASL	/	/	/	10de eeuw	eind 14de eeuw	0	1	0	0	1	/	/	/	Nee	Koperglazuur
11	1	Nee	1	14 1	1	/		AW	ROOD	/	/	/	MIDL	NT	0	1	0	0	1	/	/	/	Nee	/

Vondst	Volg-nummer	Monster	Vlak	Spoor-nummer	WP	Laag	Hoort bij	Materiaal	Soort	Baksoort	Vorm	Type	Begin	Einde	R	W	B	F	MAI	Afwerking	Decoratie rand	Decoratie wand	Verbrand	Opmerking
11	2	Nee	1	14	1	1	/	STEEN	Feoer	/	/	/	/	/	0	0	0	1	0	/	/	/	Nee	Ijzerconcretie
12	1	Nee	1	115	1	1	/	AW	HAND	POT/ZAND	/	/	BRONSL	IJZ	0	1	0	0	1	/	/	/	Nee	Dikwandig, ruwwandig
13	1	Nee	1	28	1	1	/	AW	HAND	POT/ZAND	/	/	BRONL	IJZ	0	2	0	0	2	/	/	/	Nee	Dikwandig, ruwwandig
13	2	Nee	1	28	1	1	/	STEEN	/	/	MAALST	/	/	/	0	0	0	1	/	/	/	Nee	Napoleonshoed	
14	1	Nee	1	27	1	1	/	AW	HAND	POT/ZAND	POT	/	BRONSL	IJZ	0	1	0	0	1	/	/	/	Nee	Dikwandig, ruwwandig
15	1	Nee	1	109	1	1	/	AW	HAND	POT/ZAND	POT	SIMONS7/VDB73a	einde IJZV	begin IJZM	0	5	1	0	1	/	/	/	Nee	Dunwandig, geglad, drieledig licht tot ruim gesloten kom of brede hoge pot, met knikloze overgang van buik naar sterk convexe schouder ruim rond halve hoogte; de schouder gaat abrupt over in een hals die hoogstens tweemaal zo lang is als de schouder.
16	1	Nee	1	79	1	1	/	AW	HAND	POT/ZAND	/	/	BRONSL	IJZ	0	1	0	0	1	/	/	/	Nee	Dunwandig, geglad
17	1	Nee	1	41	1	1	/	AW	HAND	POT/ZAND	/	/	BRONSL	IJZ	0	3	1	0	4	/	/	/	Nee	Dikwandig, ruwwandig
18	1	Nee	1	45	1	2	/	AW	HAND	POT/ZAND	/	/	BRONSL	IJZ	0	3	0	0	3	/	/	/	Ja	Dikwandig, ruwwandig
19	1	Nee	1	33	1	1	/	AW	HAND	POT/ZAND	/	/	BRONSL	IJZ	0	1	0	0	1	/	/	/	Nee	/
20	1	Nee	1	38	1	1	/	AW	HAND	POT/ZAND	/	/	BRONSL	IJZ	0	1	0	0	1	/	/	/	Nee	Dikwandig, ruwwandig, zeer fragmentair
21	1	Nee	1	75	1	1	/	AW	HAND	POT/ZAND	/	/	BRONSL	IJZ	0	2	0	0	2	/	/	/	Nee	Dikwandig, ruwwandig
22	1	Nee	1	27	1	1	/	AW	HAND	POT/ZAND	/	/	BRONSL	IJZ	0	2	0	0	2	/	/	/	Nee	Dikwandig, ruwwandig,

Vondst	Volg-nummer	Monster	Vlak	Spoor-nummer	WP	Laag	Hoort bij	Materiaal	Soort	Baksoort	Vorm	Type	Begin	Einde	R	W	B	F	MAI	Afwerking	Decoratie rand	Decoratie wand	Verbrand	Opmerking
																								zeer fragmentair
23	1	Nee	1	103	1	1	/	AW	HAND	POT/ZAND	/	/	BRONSL	IJZ	0	1	0	0	1	/	/	/	Nee	Dikwandig, ruwwandig
24	1	Nee	1	118	1	1	/	AW	HAND	POT/ZAND	POT	SIMONS2/VDB55a	einde BRONSL	IJZL	2	2	0	0	3	/	VING	/	Nee	Dikwandig, geglad, dicht tot ruim gesloten hoge pot, met knikloze overgang van buik naar steile schouder ruim boven halve hoogte
25	1	Nee	1	105	1	1	/	AW	HAND	POT/ZAND	/	/	BRONSL	IJZ	0	1	0	0	1	/	/	/	Nee	Dikwandig, ruwwandig
26	1	Nee	1	77	1	1	/	AW	HAND	POT/ZAND	/	/	BRONSL	IJZ	0	3	0	0	3	/	/	/	Nee	Dikwandig, ruwwandig
27M	1	Ja	1	123	1	1	/	MONSTER	HK	/	/	/	/	/	0	0	0	0	1	/	/	/	Nee	/
28	1	Nee	1	1	1	1	/	MET	FE	/	/	/	/	/	0	0	0	1	0	/	/	/	Nee	/
29	1	Nee	1	9	1	1	/	AW	MAASL	/	/	/	10de eeuw	eind 14de eeuw	0	1	0	0	1	/	/	/	Nee	/
30	1	Nee	1	24	1	1	/	STEEN	/	/	/	/	/	/	0	0	0	1	1	/	/	/	Nee	/

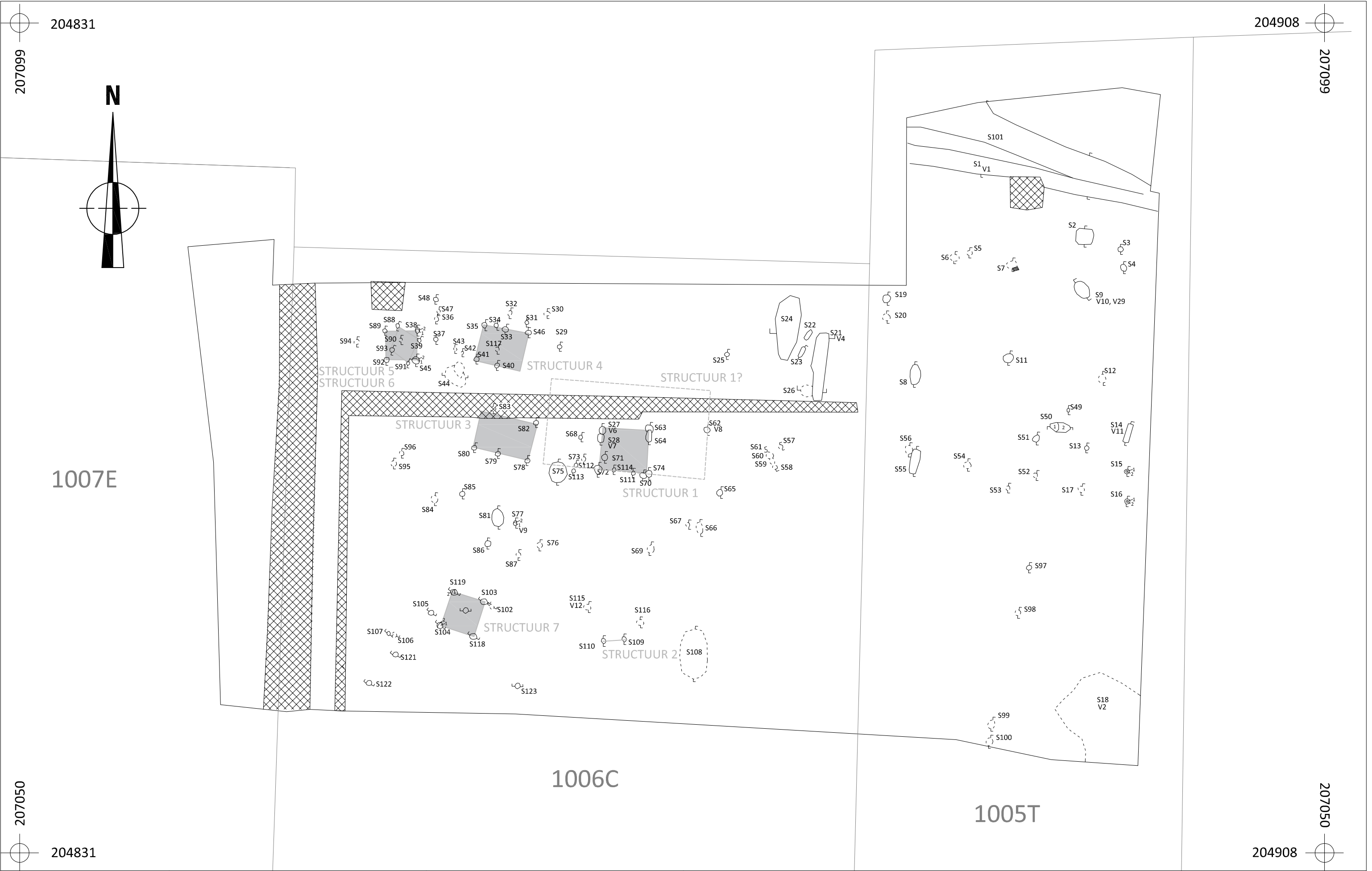
DSC-nummer	Soort opname	Werkput	Spoornummer	Beschrijving	Uit
0004-0011	Detail	1	1, 101	/	OZO
0012-0014	Detail	1	2	/	O
0015-0019	Overzicht	1	/	/	Z
0020-0025	Detail	1	1, 101	/	OZO
0026-0028	Detail	1	3	/	N
0029-0031	Detail	1	4	/	N
0032-0034	Detail	1	3, 4	/	W
0037-0039	Detail	1	5	/	N
0040-0042	Detail	1	6	/	W
0044-0046	Detail	1	7	/	W
0047-0049	Detail	1	8	/	W
0050	Detail	1	10	/	ZW
0051-0055	Overzicht	1	/	/	Z
0056-0058	Detail	1	9	/	W
0059-0062	Detail	1	10	/	NO
0063-0065	Detail	1	11	/	N
0066-0069	Overzicht	1	/	/	Z
0070-0071	Detail	1	10	/	NO
0072-0074	Detail	1	12	/	N
0075-0077	Detail	1	13	/	N
0078-0080	Detail	1	14	/	NNO
0081-0083	Detail	1	15	/	N
0084-0086	Detail	1	16	/	N
0087-0089	Detail	1	17	/	O
0090-0095	Overzicht	1	/	/	W
0096-0097	Overzicht	1	/	/	Z
0098-0104	Overzicht	1	/	/	Z
0105-0111	Detail	1	18	/	W
0113-0115	Detail	1	19	/	O
0116-0118	Detail	1	20	/	O
0119-0121	Detail	1	21	/	N
0122-0124	Detail	1	22	/	ZO
0125-0127	Detail	1	23	/	ZO
0128-0130	Detail	1	24	/	N
0131-0134	Overzicht	1	/	/	W
0135-0137	Detail	1	25	/	N
0138-0140	Detail	1	26	/	N
0141-0143	Detail	1	27, 28	/	W
0144-0146	Detail	1	29	/	W
0147-0149	Detail	1	30	/	Z
0150-0152	Detail	1	46	/	O
0153-0155	Detail	1	31	/	O
0156-0158	Detail	1	32	/	O
0159-0162	Detail	1	33-35	/	O
0163-0165	Detail	1	36	/	O
0166-0168	Detail	1	37	/	N
0169-0171	Detail	1	38, 39	/	O
0172-0174	Detail	1	40	/	N
0175-0177	Detail	1	41	/	N
0178-0180	Detail	1	42, 43	/	N
0181-0183	Detail	1	44	/	NW
0184-0186	Detail	1	45	/	O
0187-0189	Overzicht	1	/	/	Z
0190-0192	Overzicht	1	/	/	ZW
0193-0199	Detail	1	47, 48	/	O
0200-0202	Detail	1	49	/	N
0203-0205	Detail	1	50	/	N
0206-0208	Detail	1	51	/	N
0209-0211	Detail	1	52	/	N
0212-0214	Detail	1	53	/	O
0215-0217	Detail	1	54	/	NO
0218-0220	Detail	1	55	/	O

DSC-nummer	Soort opname	Werkput	Spoornummer	Beschrijving	Uit
0221-0223	Detail	1	56	/	NO
0224-0227	Overzicht	1	/	/	Z
0230-0232	Detail	1	57	/	NO
0233-0235	Detail	1	58-61	/	O
0236-0238	Detail	1	62	/	N
0241-0243	Detail	1	63, 64	/	W
0244-0246	Detail	1	65	/	N
0247-0249	Detail	1	66, 67	/	N
0250-0257	Overzicht	1	/	/	Z
0258-0260	Detail	1	68	/	N
0261-0263	Detail	1	69	/	Z
0264-0266	Detail	1	70, 74	/	Z
0267-0269	Detail	1	71	/	O
0270-0272	Detail	1	72, 73	/	NO
0273-0279	Overzicht	1	/	/	Z
0280-0282	Detail	1	75	/	ZO
0283-0285	Detail	1	76	/	O
0286-0288	Detail	1	77	/	O
0289-0290	Detail	1	78-80	/	O
0292-0294	Detail	1	78	/	ZO
0295-0297	Detail	1	79	/	ZO
0298-0300	Detail	1	80	/	ZO
0301-0303	Detail	1	81	/	O
0304-0306	Detail	1	82	/	O
0307-0309	Detail	1	83	/	N
0310-0315	Overzicht	1	/	/	W
0316-0318	Detail	1	84	/	O
0319-0321	Detail	1	85	/	O
0322-0324	Detail	1	86	/	O
0325-0327	Detail	1	87	/	Z
0328-0330	Detail	1	88	/	O
0331-0333	Detail	1	89	/	N
0334-0336	Detail	1	90	/	Z
0337-0339	Detail	1	91	/	N
0340-0342	Detail	1	92, 93	/	ZO
0343-0345	Detail	1	94	/	N
0346-0348	Detail	1	95	/	NO
0349-0351	Detail	1	96	/	O
0355-0362	Overzicht	1	/	/	W
0363-0365	Overzicht	1	/	/	ZW
0366-0369	Overzicht	1	/	/	Z
0372-0374	Detail	1	97	/	O
0375-0377	Detail	1	98	/	O
0379-0381	Detail	1	99	/	W
0382-0384	Detail	1	100	/	W
0385-0391	Overzicht	1	/	/	Z
0392-0396	Coupe	1	1, 101	/	ZO
0397-0399	Coupe	1	2	/	O
0400-0402	Coupe	1	3	/	O
0403-0406	Overzicht	1	/	/	Z
0407-0409	Coupe	1	4	/	O
0410-0412	Detail	1	102, 103	/	NO
0413-0415	Detail	1	104	/	NO
0416-0418	Detail	1	105	/	O
0419-0421	Detail	1	106, 107	/	N
0423-0428	Detail	1	108	/	W
0429-0431	Overzicht	1	/	/	Z
0432-0434	Detail	1	109	/	O
0435-0441	Overzicht	1	/	/	Z
0442-0444	Overzicht	1	/	/	ZO
0445-0447	Detail	1	110	/	W
0448-0450	Coupe	1	12	/	O

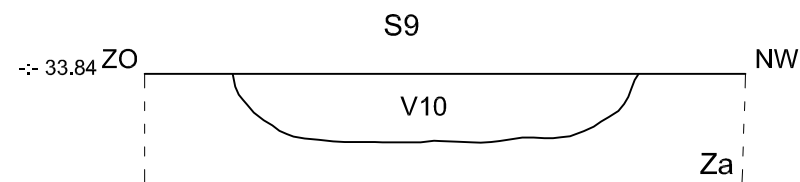
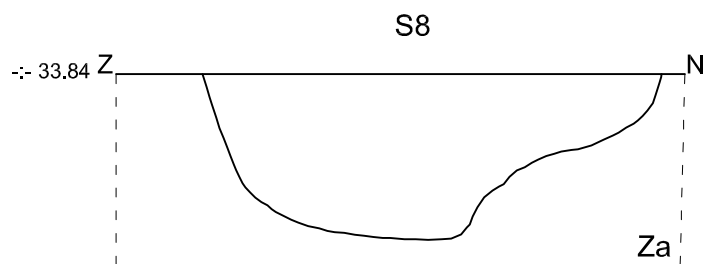
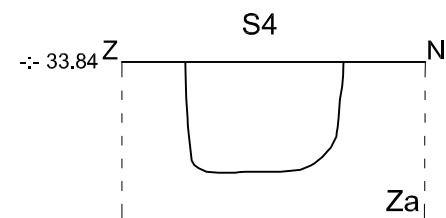
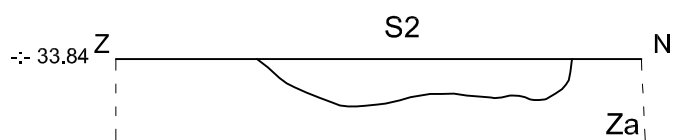
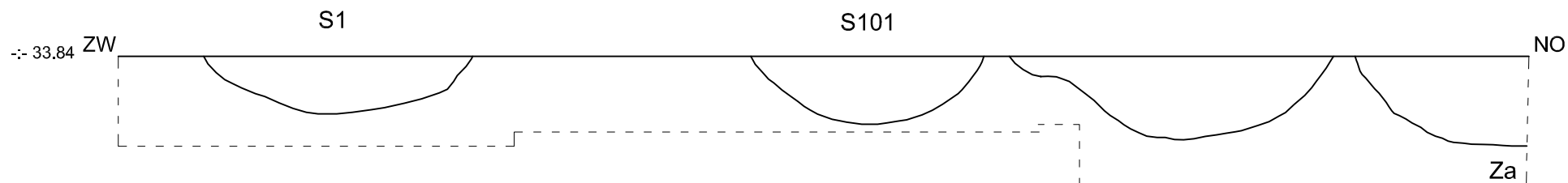
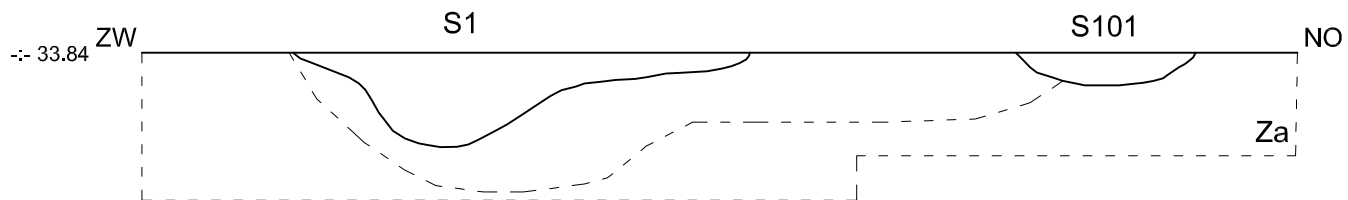
DSC-nummer	Soort opname	Werkput	Spoornummer	Beschrijving	Uit
0451-0457	Coupe	1	1, 101	/	ZO
0458-0460	Detail	1	14	/	ZO
0461-0466	Overzicht	1	/	/	ZO
0467-0471	Coupe	1	15	/	O
0472-0475	Coupe	1	13	/	O
0476-0478	Coupe	1	9	/	NO
0479-0481	Coupe	1	16	/	O
0482-0484	Coupe	1	17	/	O
0485-0488	Coupe	1	49	/	O
0492-0494	Coupe	1	7	/	O
0495-0497	Coupe	1	52	/	O
0498-0501	Coupe	1	50	/	Z
0502-0504	Coupe	1	5	/	O
0505-0507	Coupe	1	6	/	O
0508-0510	Coupe	1	53	/	O
0511-0513	Coupe	1	54	/	O
0514-0516	Coupe	1	11	/	O
0517-0519	Coupe	1	51	/	O
0520-0522	Coupe	1	19	/	O
0523-0525	Coupe	1	20	/	O
0526-0528	Coupe	1	8	/	O
0529-0531	Coupe	1	21, 26	/	N
0532-0534	Detail	1	109	/	O
0535	Overzicht	1	/	Structuur 1	O
0536	Overzicht	1	/	Structuur 1	Z
0537-0539	Coupe	1	65	/	O
0542-0544	Coupe	1	66	/	O
0545-0547	Coupe	1	74		O
0548-0556	Overzicht	1	/	Structuur 1 (na couperen)	O
0557-0559	Coupe	1	70	/	O
0561-0562	Coupe	1	70	/	O
0563-0565	Coupe	1	72	/	O
0566-0568	Coupe	1	21	/	NO
0569-0571	Coupe	1	22	/	NO
0572-0574	Coupe	1	24	/	NO
0575-0577	Coupe	1	25	/	O
0578-0580	Coupe	1	73	/	O
0581-0583	Coupe	1	111	/	O
0585-0587	Coupe	1	55	/	O
0588-0590	Coupe	1	23	/	ZO
0591-0594	Coupe	1	114	/	O
0595	Coupe	1	56	/	O
0596-0598	Coupe	1	97	/	O
0600-0606	Overzicht	1	/	Structuur 1 (na couperen)	O
0604-0606	Coupe	1	71	/	O
0607-0609	Coupe	1	112, 113	/	O
0610-0612	Coupe	1	68	/	O
0613-0617	Coupe	1	27, 28	/	O
0618-0621	Coupe	1	63, 64	/	O
0622-0624	Coupe	1	62	/	O
0625-0627	Coupe	1	98	/	O
0628-0630	Coupe	1	99	/	O
0631-0633	Coupe	1	100	/	O
0635-0642	Overzicht	1	/	Structuur 2	O
0643-0652	Overzicht	1	/	Structuur 2 (na couperen)	O
0653-0655	Coupe	1	110	/	O
0656-0658	Coupe	1	115	/	O
0659-0664	Coupe	1	109	/	O
0666	Coupe	1	109	/	O
0667-0671	Overzicht	1	/	Structuur 3	O
0672-0674	Coupe	1	58, 59	/	NO
0675-0677	Coupe	1	60, 61	/	NO

DSC-nummer	Soort opname	Werkput	Spoornummer	Beschrijving	Uit
0678-0680	Coupe	1	57	/	NO
0681-0689	Coupe	1	/	Structuur 3 (na couperen)	O
0690-0693	Coupe	1	108	/	O
0694-0696	Coupe	1	67	/	O
0697-0702	Overzicht	1	/	Structuur 3 (na couperen)	O
0703-0704	Coupe	1	104	/	O
0705-0707	Detail	1	75	/	O
0708	Overzicht	1	/	Structuur 3 (na couperen)	O
0709-0712	Coupe	1	78	/	O
0713-0715	Coupe	1	79	/	O
0716-0718	Coupe	1	80	/	O
0719-0721	Coupe	1	82	/	O
0722-0724	Coupe	1	69	/	O
0725-0728	Overzicht	1	/	Structuur 4	O
0729-0734	Overzicht	1	/	Structuur 5/6	Z
0735-0737	Overzicht	1	/	Structuur 5/6	O
0738-0740	Overzicht	1	/	Structuur 5/6	ZO
0741-0743	Overzicht	1	/	Structuur 4 (na couperen)	O
0744-0746	Coupe	1	40	/	O
0747-0749	Coupe	1	41	/	O
0750-0752	Coupe	1	42	/	O
0753-0755	Coupe	1	43	/	O
0756-0758	Coupe	1	33	/	O
0759-0761	Coupe	1	34	/	O
0762-0764	Coupe	1	35	/	O
0765-0772	Coupe	1	75	/	O
0773-0775	Coupe	1	29	/	O
0776-0781	Overzicht	1	/	Structuur 5 (na couperen)	O
0782-0784	Coupe	1	30	/	O
0785-0787	Coupe	1	46	/	O
0788-0790	Coupe	1	45	/	O
0791-0793	Coupe	1	31	/	O
0794-0797	Overzicht	1	/	Structuur 5/6 (na couperen)	ZO
0798-0800	Overzicht	1	/	Structuur 5/6 (na couperen)	O
0801-0803	Coupe	1	91	/	ZO
0804-0806	Coupe	1	92	/	O
0807-0809	Coupe	1	93	/	ZO
0810-0812	Coupe	1	39	/	ZO
0813-0815	Coupe	1	37	/	O
0816-0818	Coupe	1	38	/	O
0819-0821	Coupe	1	88	/	ZO
0822-0824	Coupe	1	89	/	O
0825-0827	Coupe	1	32	/	O
0828-0830	Coupe	1	117	/	O
0831-0833	Coupe	1	36	/	O
0834-0836	Coupe	1	47	/	O
0837-0839	Coupe	1	48	/	O
0840-0842	Coupe	1	90	/	O
0843-0845	Coupe	1	44	/	N
0846-0848	Coupe	1	36	/	O
0849-0851	Coupe	1	94	/	O
0852-0854	Coupe	1	76	/	O
0855-0857	Coupe	1	77	/	O
0858-0860	Coupe	1	87	/	O
0861-0864	Coupe	1	86	/	O
0865-0867	Detail	1	118	/	O
0868-0870	Detail	1	119	/	NO
0871-0873	Coupe	1	81	/	O
0874-0876	Overzicht	1	/	Structuur 7 (na couperen)	NO
0877-0879	Coupe	1	102, 103	/	NO
0880-0882	Coupe	1	118	/	NO
0883-0885	Coupe	1	119	/	NO

DSC-nummer	Soort opname	Werkput	Spoornummer	Beschrijving	Uit
0886-0888	Coupe	1	104	/	NO
0889-0891	Coupe	1	85	/	O
0892-0894	Coupe	1	84	/	O
0895-0897	Coupe	1	120	/	NO
089-0900	Coupe	1	96	/	O
0901-0904	Coupe	1	105	/	NO
0905-0907	Coupe	1	95	/	O
0908-0910	Coupe	1	106, 107	/	NO
0911-0913	Coupe	1	121	/	NO
0914-0916	Coupe	1	122	/	NO
0917-0920	Detail	1	123	/	W
0921-0923	Coupe	1	123	/	N

	BA-15-BE2		Onderwerp	Datum	Legende							
			Overzichtsplan	September 2015		Spoorcontouren		Coupes		Verstoring		Natuurlijke sporen
	Balen - Berg	Schaal 1 : 200			S1	Spoornummer	V1	Vondstnummer	299/K	Perceelnummer		Structuren
					1	Laagnummer	-:- 85.508	Absolute hoogte (in m TAW)		Perceelgrens		

BA-15-BE2

Balen - Berg

Onderwerp

Coupes

Datum

September 2015

Legende

Rand coupe

N - Z

Windrichting

Za

Moederbodern

33.84

Hoogte TAW

1

Laagnummer

S1

Spoornummer

V1

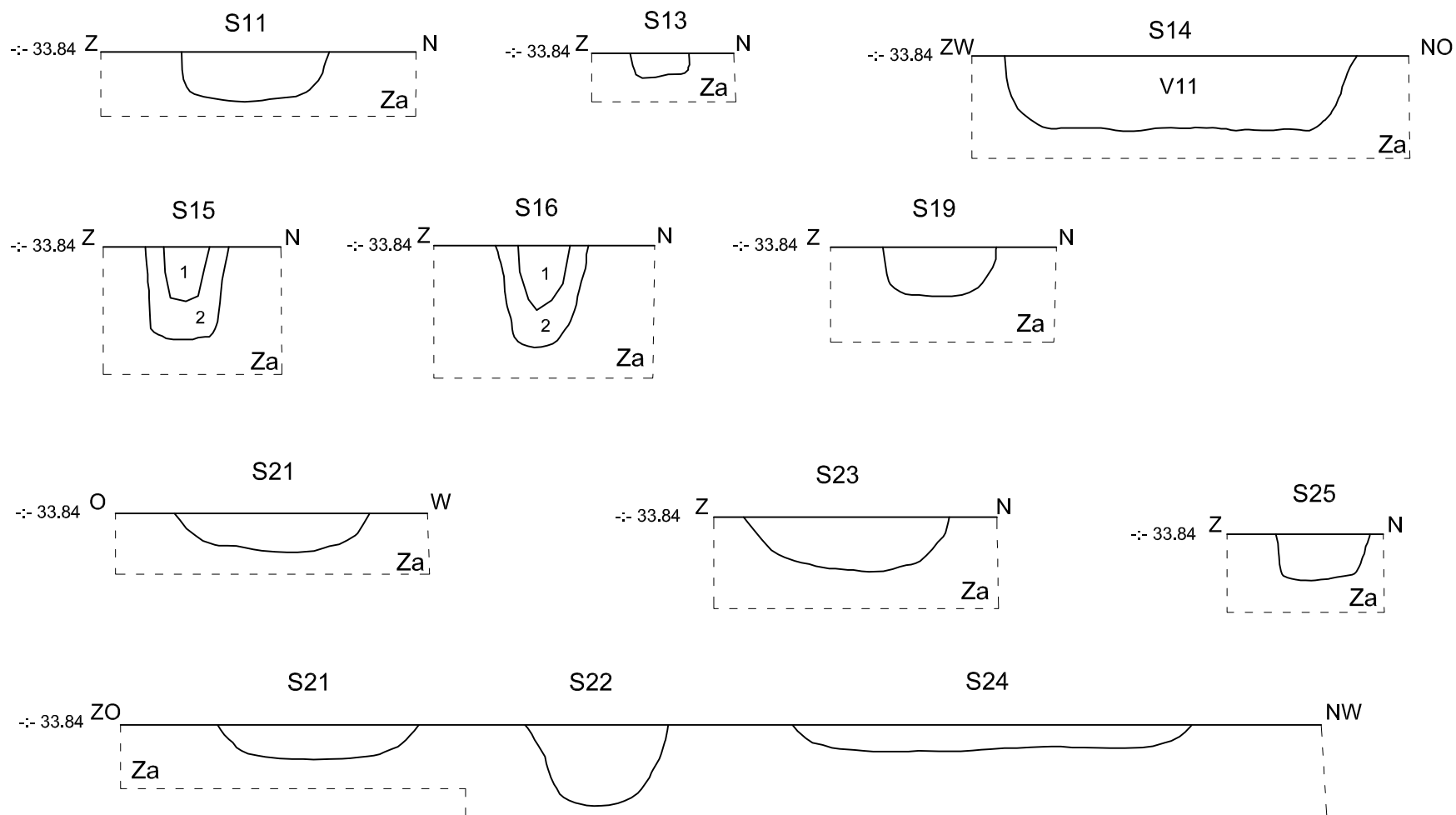
Vondstnummer

Schaal

1 : 20

0

1 m

BA-15-BE2

Balen - Berg

Onderwerp

Coupes

Datum

September 2015

Legende

Rand coupe

N - Z

Windrichting

Za

Moederbodem

Schaal

1 : 20

0

1 m

-33.84

Hoogte TAW

1

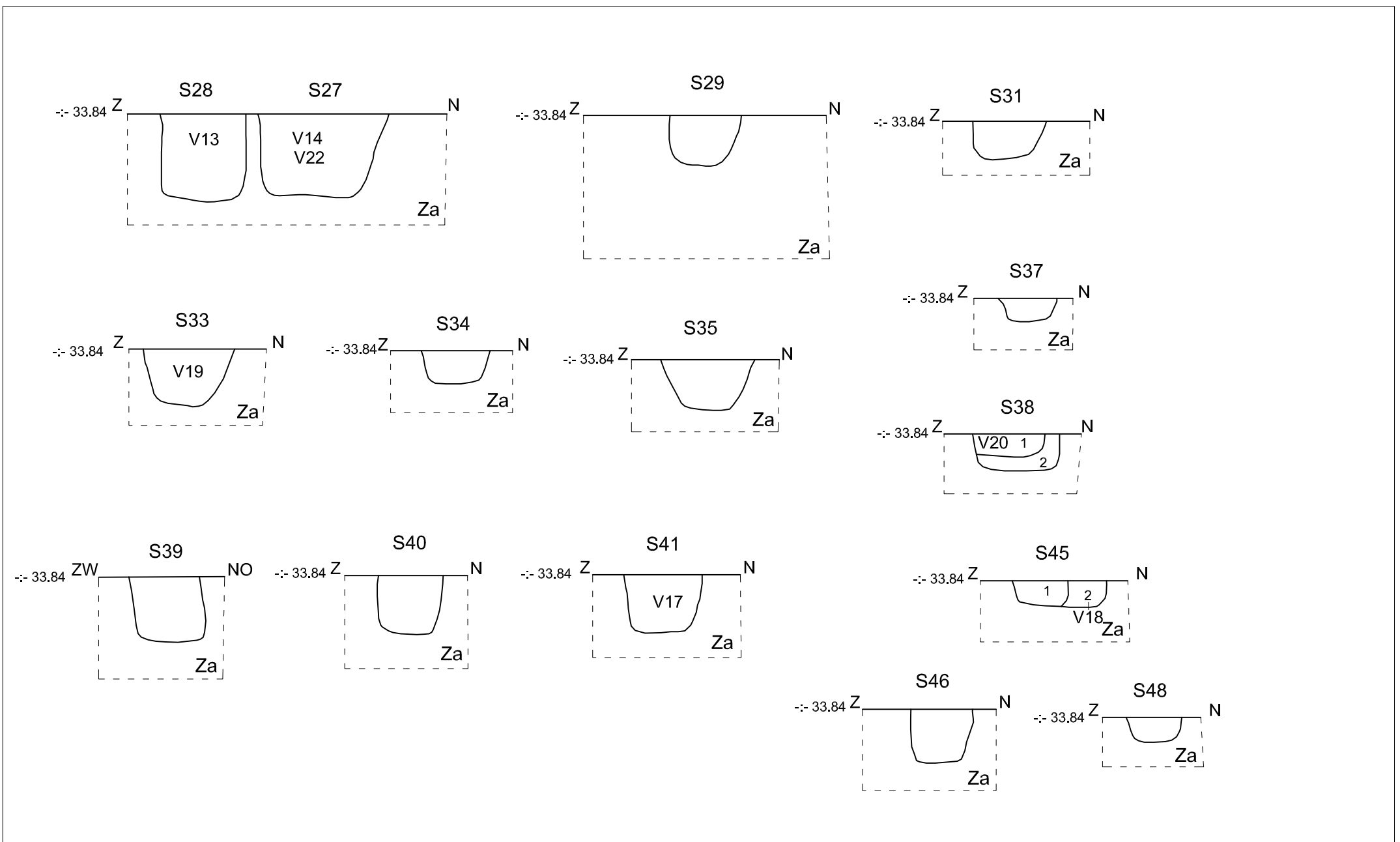
Laagnummer

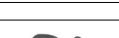

S1

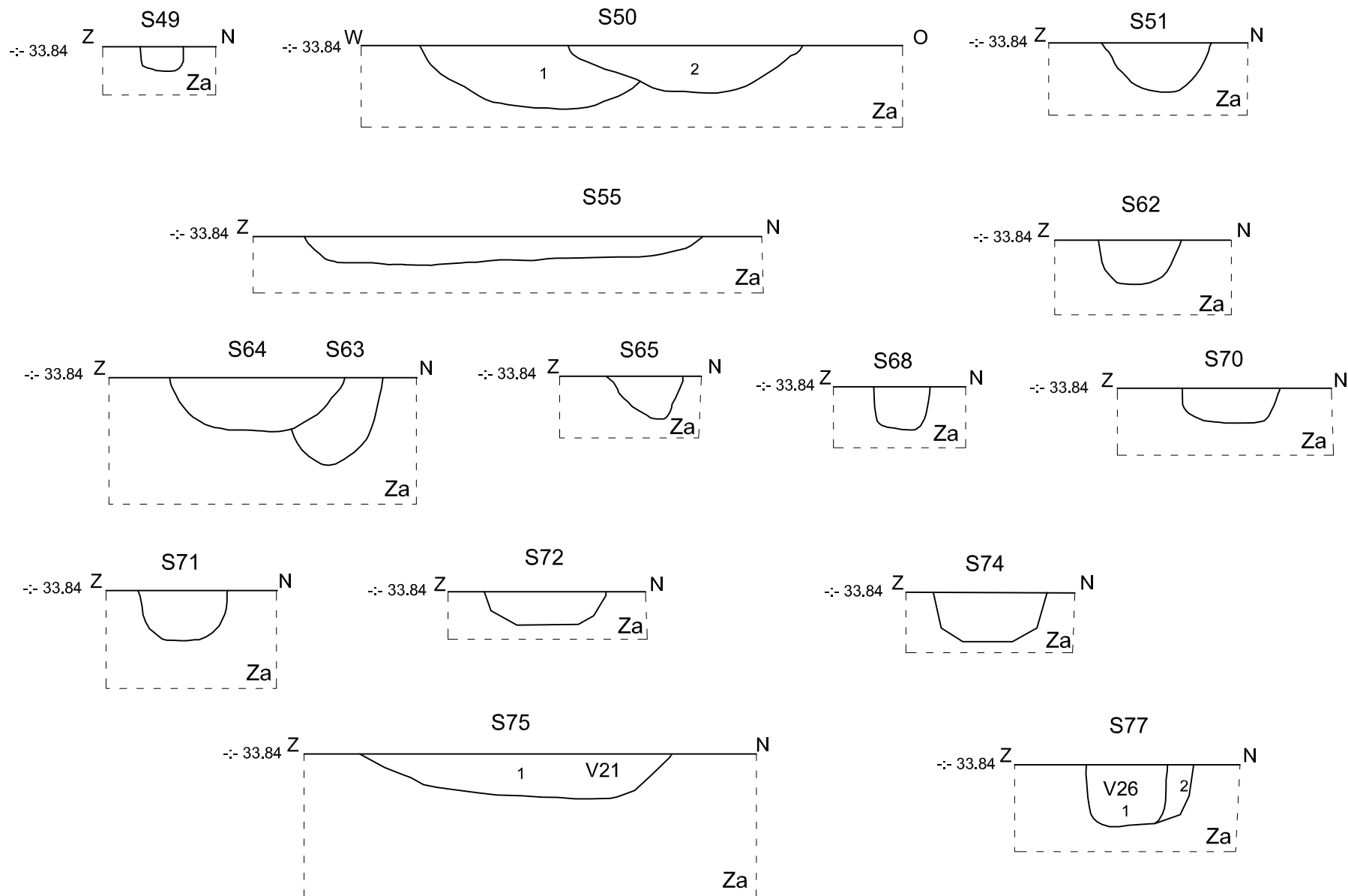
Spoornummer

V1

Vondstnummer

	BA-15-BE2		Onderwerp	Datum	Legende									
			Coupes		September 2015				Rand coupe	N - Z	Windrichting	Za	Moederbodem	
	Balén - Berg		Schaal 1 : 20 		-:- 33.84		Hoogte TAW		1		Laagnummer			
					S1		Spoornummer		V1		Vondstnummer			

BA-15-BE2

Balen - Berg

Onderwerp

Coupes

Datum

September 2015

Legende

Rand coupe

N - Z

Windrichting

Za

Moederbodem

Schaal

1 : 20

0

1 m

-- 33.84

Hoogte TAW

1

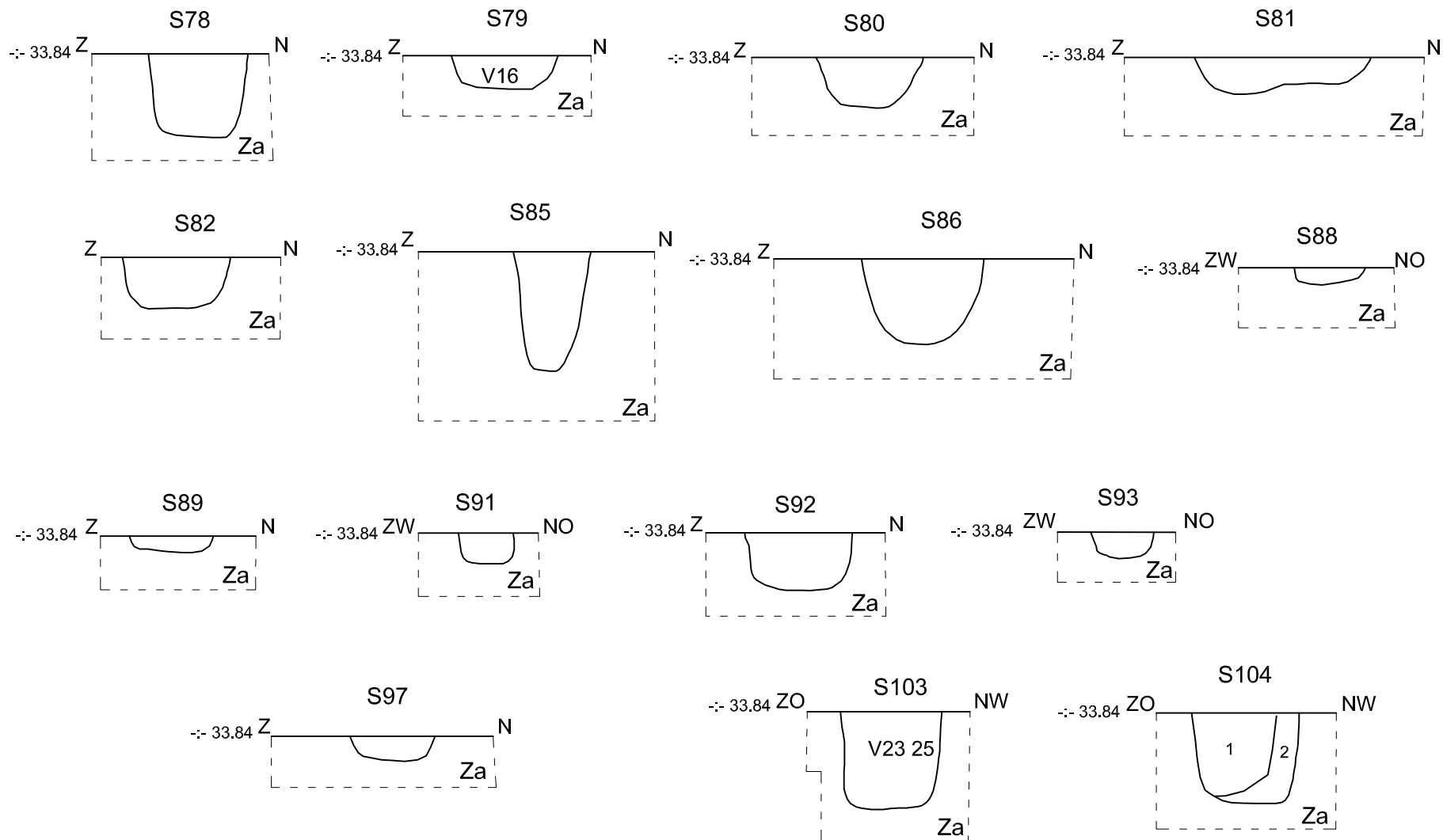
Laagnummer

S1

Spoornummer

V1

Vondstnummer

BA-15-BE2

Balen - Berg

Onderwerp

Coupes

Datum

September 2015

Legende

Rand coupe

N - Z

Windrichting

Za

Moederbodem

Schaal

1 : 20

0

1 m

-33.84

Hoogte TAW

1

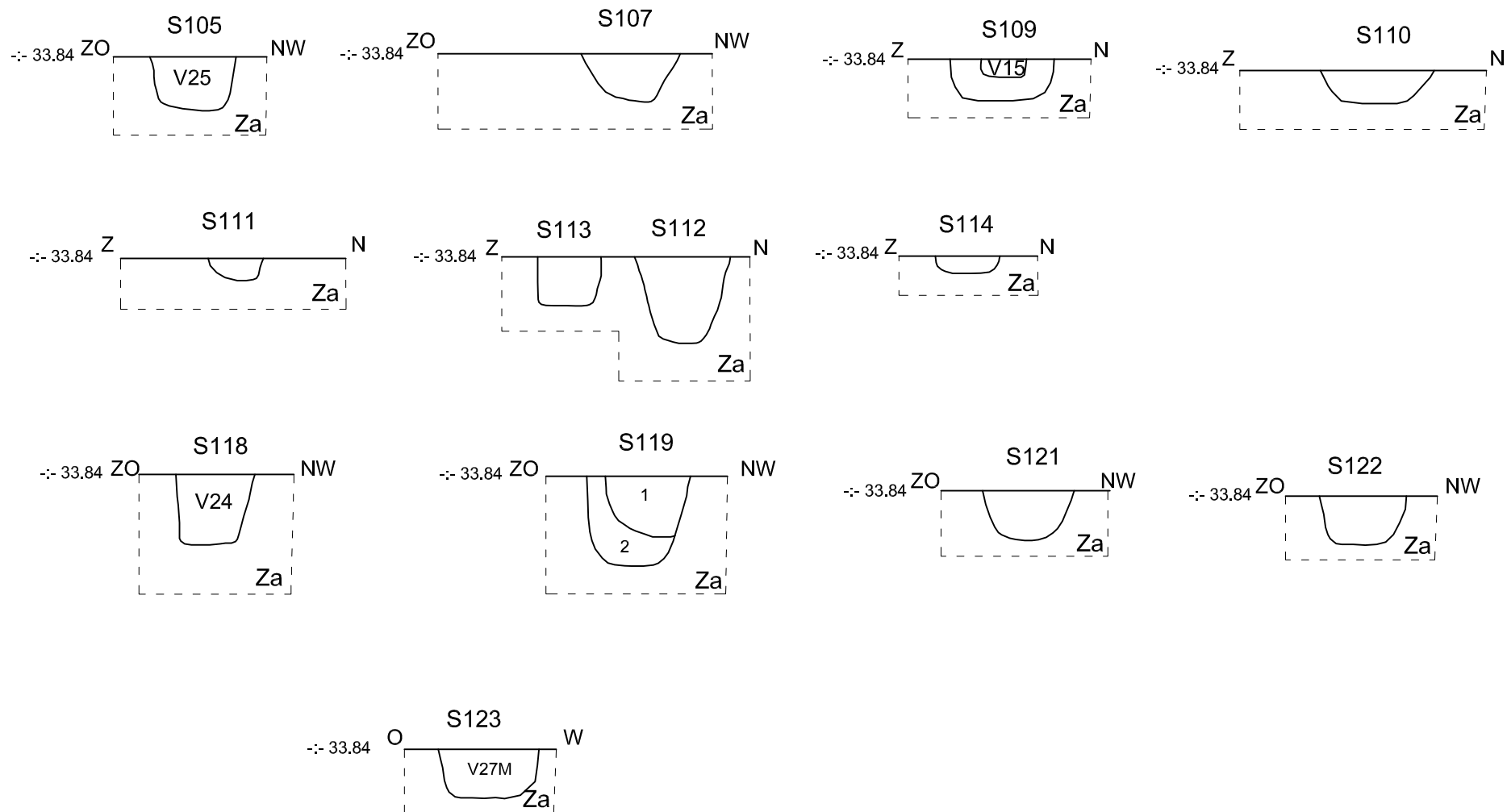
Laagnummer

S1

Spoornummer

V1

Vondstnummer

BA-15-BE2

Balen - Berg

Onderwerp

Coupes

Datum

September 2015

Legende

Rand coupe

N - Z

Windrichting

Za

Moederbodem

Schaal

1 : 20

0

1 m

-33.84

Hoogte TAW

1

Laagnummer

S1

Spoornummer

V1

Vondstnummer

AANGETEKEND

T.a.v. Inge Van de Staey
T.a.v. Elke Wesemael
ARON bvba
Diesterstraat 44 bus 201
3800 Sint-Truiden

uw bericht van

uw kenmerk

ons kenmerk
2015/373

bijlagen
1

vragen naar / e-mail
steven.mortier@rwo.vlaanderen.be

telefoonnummer
+32 2 553 16 26

Datum

Betreft: Vergunning voor het uitvoeren van een archeologische opgraving op een terrein gelegen in de gemeente Balen met adres Berg, kadastraal gekend als afdeling 1, sectie A, percelen 1005T, 1006C en 1007E (partim). Het aangevraagde onderzoek zal uitgevoerd worden tussen 01/09/2015 en einde der werken.

Geachte heer,
Geachte mevrouw,

Onroerend Erfgoed heeft uw aanvraag ontvangen op **19/08/2015**.

BESLISSING:

Een **vergunning** tot het uitvoeren van een archeologische opgraving wordt verleend aan **Inge Van de Staey**.

Volgens artikel 15 § 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium beschikt het agentschap Onroerend Erfgoed (VCOE), vanaf de datum van ontvangst van het volledige aanvraagdossier, over een termijn van 90 dagen om de vergunning te verlenen of te weigeren. Deze termijn kan verlengd worden met 30 dagen wanneer het agentschap het advies van de Vlaamse Commissie voor Onroerend Erfgoed wenst in te winnen.

ONDERZOEK EN AFWEGING

In artikel 6 § 1 van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium staat: *Het is verboden zonder voorafgaande en schriftelijke vergunning van het agentschap archeologische opgravingen of graafwerken met de bedoeling archeologische monumenten op te sporen en vrij te leggen, uit te voeren.*

Gelet op artikel 12, artikel 13, artikel 14 en artikel 15 §2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, voerde het agentschap Onroerend Erfgoed een onderzoek uit waarbij volgende afwegingen werden gemaakt:

Uit de opgave van de kwalificaties van de vergunningaanvrager blijkt dat de aanvrager beschikt over het vereiste diploma, een opleiding inzake opgravingstechnieken en -methoden heeft genomen, beschikt over een archeologische opgravingservaring van minimum 6 maand en de nodige kennis en ervaring heeft inzake opgravingen op landelijke sites uit de IJzertijd.

De archeologische opgraving is verantwoord gezien de aanwezige archeologische monumenten op korte termijn bedreigd zijn door een verkaveling.

Gezien het voorgestelde personeelsplan waarbij minstens **2 archeologen en 2 arbeiders permanent worden ingezet**, de voorziene financiering en de vooropgestelde uitvoeringstermijn van minimum **10 werkdagen** zijn voldoende middelen, infrastructuur en personeel beschikbaar om de archeologische opgraving uit te voeren en af te werken.

Het onderzoek van de voorgestelde opgravingsstrategie toont aan dat deze op voldoende wijze tegemoet komt aan de aard van de te onderzoeken site, de archeologische verwachtingen en de te beantwoorden vraagstellingen.

Het voorstel van publicatie via eindverslag tegen 20 dagen na het ontvangen van opmerkingen van de erfgoedconsulent voldoet aan de verplichting om de resultaten van het onderzoek binnen een redelijke termijn kenbaar te maken.

De vergunning wordt verleend,

mits in acht name van art. 15 § 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, **dat stelt dat de vergunninghouder die rechtstreeks voor deze opgraving verantwoordelijk is deze ook daadwerkelijk op het terrein leidt,**

en mits in acht name van de algemene voorwaarden uit artikel 14 § 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium en de hierna volgende bijzondere voorwaarden:

BIJZONDERE VOORWAARDEN

Conform art. 14 § 2 van het archeologiebesluit hebben de bijzondere voorwaarden bepaald in de prospectievergunning voorrang op de algemene voorwaarden bepaald in art. 14 § 1. Daar waar de in deze vergunning bepaalde voorwaarden afwijken van de minimumnormen, hebben de bijzondere voorwaarden voorrang.

Wanneer de bijzondere voorwaarden bijkomende verplichtingen opleggen ten opzichte van de minimumnormen, vervangen deze de minimumnormen niet maar vormen ze bijkomende vereisten.

Indien de vergunninghouder door omstandigheden genoodzaakt is om af te wijken van de onderstaande methoden of andere beslissingen moet nemen die van wezenlijk belang kunnen zijn voor het verdere onderzoek, dient dit vooraf voorgelegd te worden aan de opdrachtgever en aan het agentschap Onroerend Erfgoed of aan de aan de (inter)gemeentelijke dienst waaraan de bevoegdheid voor archeologie is toegewezen.

AANGETEKEND

T.a.v. Inge Van de Staey
T.a.v. Elke Wesemael
ARON bvba
Diestersstraat 44 bus 201
3800 Sint-Truiden

uw bericht van

uw kenmerk

ons kenmerk
2015/373(2)

bijlagen

vragen naar / e-mail
steven.mortier@rwo.vlaanderen.be

telefoonnummer
+32 2 553 16 26

Datum

Betreft: Vergunning voor het uitvoeren van een archeologische controle met een metaaldetector op een terrein gelegen in de gemeente Balen met adres Berg, kadastraal gekend als afdeling 1, sectie A, percelen 1005T, 1006C en 1007E (partim). Het aangevraagde onderzoek zal uitgevoerd worden tussen 01/09/2015 en einde der werken.

Geachte heer,
Geachte mevrouw,

Onroerend Erfgoed heeft uw aanvraag ontvangen op **19/08/2015**.

BESLISSING

Een **vergunning** tot het uitvoeren van een archeologische controle met een metaaldetector wordt verleend aan **Inge Van de Staey**.

Volgens art 19 § 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, beschikt het agentschap Onroerend Erfgoed vanaf de datum van ontvangst van het volledige aanvraagdossier over een termijn van 90 dagen om de vergunning te verlenen of te weigeren.

ONDERZOEK EN AFWEGING

In artikel 9 van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium staat: *Het is verboden om zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het agentschap detectoren, inzonderheid metaaldetectoren, te gebruiken om archeologische monumenten op te sporen en te verzamelen.*

Hetzelfde artikel stelt verder: *Het gebruik van detectoren kan slechts worden vergund in het kader van een in toepassing van artikel 6, § 1, vergunde opgraving.*

Gelet op artikel 12, artikel 13 en artikel 19 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het ar-

cheologisch patrimonium, voerde het agentschap Onroerend Erfgoed een onderzoek uit waarbij volgende afwegingen werden gemaakt:

Uit de opgave van de kwalificaties van de vergunningaanvrager blijkt dat de aanvrager beschikt over het vereiste diploma, een opleiding inzake opgravingstechnieken en -methoden heeft genoten, beschikt over een archeologische opgravingservaring van minimum 6 maand en de nodige kennis en ervaring heeft inzake het gebruik van een metaaldetector om archeologische monumenten op te sporen.

Onroerend Erfgoed heeft vastgesteld dat het gebruik van de metaaldetector zal plaatsvinden in het kader van de vergunde archeologische opgraving, waarvoor een vergunning verleend werd aan Inge van de Staey met nummer 2015/373. De houder van deze vergunning heeft zich akkoord verklaard met het gebruik van een metaaldetector door Inge Van de Staey en heeft verklaard toezicht te houden bij het gebruik ervan.

Uit de opgave van de aard van de detector (White's PRIZM III SL) blijkt dat dit apparaat geschikt is voor het opsporen van archeologische monumenten.

BIJKOMENDE INFORMATIE

Voor nadere toelichting bij deze vergunning en voor meer informatie betreffende uw dossier kan u zich wenden tot Steven Mortier via de hoger vermelde contactgegevens.

Deze vergunning ontheft u niet van de verplichting om eventuele door andere wet-, decreet- en regelgevingen vereiste vergunningen, machtigingen of toelatingen te bekomen.

Hoogachtend,

Voor Gonda Callaert, het afdelingshoofd, afwezig,

Karel Robijns
Adjunct van de directeur

